

Domoljub

V Ljubljani, 29. decembra 1937

Leto 50 · Štev. 52

„Domoljuba“ eno leto brezplačno

Božična številka »Domoljuba« je bila opremljena s tekočimi številkami, ki so bile natisnjene na naslovni strani spodaj. Izmed teh smo izrebeli 500 števik, ki jih tu objavljamo:

34	122	200	314	398	460
554	601	694	774	801	946
—	1013	1133	1210	1325	1450
1565	1617	1705	1788	1804	1854
1927	—	2011	2023	2114	2208
2203	2405	2442	2543	2579	2672
2734	2861	2957	—	3021	3143
3222	3316	3439	3556	3608	3724
3779	3803	3863	3918	—	4005
4035	4108	4219	4286	4416	4447
4554	4589	4661	4715	4820	4918
—	5032	5134	5219	5327	5448
5549	5611	5736	5800	5853	5916
6998	—	6029	6066	6141	6214
6276	6355	6417	6487	6550	6649
6732	6847	6933	—	7056	7111
7226	7313	7447	7518	7643	7772
7624	7833	7905	7946	—	8060
8041	8132	8250	8298	8345	8406
8499	8561	8637	8745	8838	8976
—	9044	9129	9237	9348	9417
9575	9602	9673	9714	9823	9888
9989	—	10010	10073	10156	10264
10302	10427	10509	10603	10687	10771
10809	10846	10963	—	11071	11154
11240	11321	11405	11490	11520	11600
11681	11740	11837	11942	—	12029
12072	12177	12258	12314	12418	12515
12614	12690	12743	12816	12901	12927
—	13062	13175	13251	13308	13423
13500	13566	13592	13649	13777	13848
13952	—	14018	14050	14126	14241
14325	14430	14518	14621	14683	14721
14800	14862	14951	—	15005	15120
15247	15317	15444	15503	15592	15609
15673	15708	15860	15937	—	16006
16024	16105	16218	16275	16407	16458
16543	16578	16650	16704	16818	16929
—	17021	17154	17234	17327	17449
17567	17619	17735	17768	17814	17875
17929	—	18001	18052	18143	18261
18287	18356	18417	18486	18550	18626
18733	18824	18967	—	19030	19111
19229	19339	19408	19566	19608	19664
19709	19815	19897	19948	—	20014
20061	20176	20242	20308	20408	20535
20624	20679	20732	20826	20923	20972
—	21051	21157	21215	21380	21432
21515	21566	21582	21694	21768	21884
21925	—	22031	22048	22109	22187
22310	22579	22450	22563	22612	22689
22765	22810	22937	—	23021	23124
23901	23016	23449	23556	23608	23710

23779	23815	23845	23918	—	24022
24053	24136	24244	24322	24426	24528
24626	24697	24763	24826	24881	24949
—	25604	25131	25236	25328	25456
25518	25581	25618	25661	25722	25859
25048	—	26016	26072	26137	26230
26318	26429	26526	26633	26691	26734
26810	26851	26962	—	27014	27113
27235	27326	27413	27516	27566	27629
27700	27757	27839	27962	—	28013
28030	28141	28298	28350	28373	28444
28500	28584	28609	28730	28844	28957
—	29029	29144	29248	29337	29475
29517	29603	29666	29724	29814	29861
29948	—	30017	30057	30144	30229
30331	30416	30472	30518	30621	30705
30755	30849	30982	—	31075	31122
31187	31252	31314	31436	31531	31614
31788	31802	31883	31940	—	32002
32041	32146	32207	32369	32422	32526
32578	32604	32691	32766	32848	32988
—	33034	33076	33162	33227	33323
33419	33506	33596	33650	33743	33887
33916	—	34017	34047	34165	34211
34310	34427	34547	34613	34700	34735
34841	34967	—	35000	35098	35156

Naročniki »Domoljuba«, ki imajo na svojem izvodu lista natisnjeno eno izmed gor nevedenih števik, bodo pribodnje leto dobivali »Domoljuba« zastonj. Ker uprava ne ve, kdo je bil izreban, naj se dotišni takoj oglasijo pismeno na naslov:

Propagandni oddelek »Domoljuba«
Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna.

Kot dokaz, da so bili izrebeni, naj prilože izrezek lista s številko in naj na zadnjo stran izreznika razločno napišejo naslov, na katerega je list pribaja.

Ob tej priliki še enkrat opozarjam na pogoje za izrebanje, ki so bili natisnjeni na 3. strani božične številke »Domoljuba«.

Vzgojna bilanca na Silvestrovo

Na koncu vsakega leta imajo trgovci na vado, da polagajo obračun svojega poslovanja v minulem letu. Temu pravimo s tujo besedo bilanca. V to bilanco vpišejo vse zgube ali pasiva, ki jih je njih trgovina utrpela v tem letu, po drugi strani pa vpišejo vanjo tudi dobiček ali aktivna njih poslovanja.

Toda ne samo trgovci, tudi vsak drug človek bo na Silvestrovo napravil bilanco svojega dela in življenja o preteklem letu. In mati, ki je vzgojno delo na sreu in ki skrb za srečo in napredek svoje družine, tega dela ne bo opustila. Le na podlagi take bilance bo lahko napravila proračun za prihodnje leto in bo vedela, kje naj posebej zastavi svoje vzgojno delo, čemu naj posebej obrači skrb v letu, ki se na Silvestrovo opolnči rodi.

In tako, ljubni mati, posveti tudi ti na Silvestrovo vsaj poi ure temu prevažnemu delu. Morda ti bo sami malce težko, ker temu nisi vajena. Pa poskusiva skupaj, v dveh se nama morda posreči, kar sama ne bi mogla izvršiti.

Oglejva si najprej pasiva, to so napake — telesne in duševne — tvojih otrok. Mali Janezek je vedno nekam bolan, hira, vsaka reč mu škoduje. To je že velika pasiva. Zraven je še amerikav, prepirljiv in razvajen. To vse

bova vpisali med pasiva. Metka, tvoja hčerka, pa je lažnjiva, klepetava, rada se potepa in šola ji smrdi. Lukec je pretepač, objesten, zraven pa trmast in te včasih kar sevražno gleda, kar lepo vpišiva vse to med pasiva.

Toda, ali imava v najini bilanci samo pasiva? O, kaj še! Tudi velika aktiva imava, le kar dobro si oglejava tvoje otroke. Janezek, ki je bolehen, je zelo brihten. V šoli je vedno najboljši učenec. In Metka je dobrosrčna, rada živali, pa tudi revezloma dela deli, kar ima. Zraven je gibčna, poskočna, najbrže bo nekdaj lepa deklica. Tudi za gospodinjstvo se že briga, rada ti pomaga pri pospravljanju. Dobra gospodinja bo kot kaže. O, to vse so velike postavke med našimi aktivi. In Lukec! O njem trdiš, da je najslabši med tvojimi otroki in ti povzroča največ skrbi. Le počasi! Cisto brez predosuda se zamisli vanj in prav gotovo boš tudi na njem odpri lepe lastnosti. Ali ni ponosen fant, odkrit, vsak hinavščina in laž mu je tuja? In kako se že briga za domače posestvo, kako rad hodi z očelom na njivo! Vse želi vidi, kaj se godi okoli doma, domača zemlja ljubi, udan ji je. Kar izvrsten gospodar ne nekdaj. Vidiš, kašna aktiva za najino bilanco.

(Nadaljevanje na prihodnji strani spodaj)

Doba breznačelne slike v slovenski politiki

Kakor smo bili povedali že zadnjič, se je v letih 1848—1867. odločala politična usoda Avstrije za celega pol stoletja. Politična nesrečnost širokih plasti ljudstva, zlasti pa še nas Slovencev, je poleg drugih činiteljev zakrivila, da je je z uveljavljenjem ustave l. 1867. zavdal v Avstriji nemškoliberalni centralizem, ki je potem absolutno vladal doberih 10 let.

Slovenci smo se tega usodnega udarca zavedli šele, ko je bilo že prepozno. V svoji stiski smo se šele sedaj spomnili na svoj narodni program, kakor so nam ga bili začrtali dunajski Slovenci l. 1848., toda bilo je že prepozno, kajti ustave se ne morejo spremenjati vsake kvatre. Začeli smo sklicevati po vsej Sloveniji tako zwane »narodne tabore«, na katere so prihajali od blizu in daljč tisoči in tisoči našega ljudstva in na katerih so »prvaki« grmeli za razne pravice našega naroda. Čeprav se na stvari za enkrat ni dalo izpremeniti kralj, so imeli ti »tabori« pa vendarle ta važni pomen, da so začeli prvi politično buditi široke plasti našega naroda.

V Avstriji je tedaj krepko vladal nemškoliberalni centralizem in pridno sklepal postave v liberalnem duhu, to se pravi: uveljavljal je čim največjo »svobodo« v gospodarskem, socialnem in kulturnem pogledu, dočim na narodnem polju o kakih svoboščinah nemškim narodom ni hotel niti slišati. Liberalizem se je bil medtem utihotaplil že tudi med večino slovenskega izobraženstva, kolikor je že sploh bilo narodno zavednega, zato je začel tudi l. 1868. ustanovljeni »Slovenski Narod« kot največnejši tedanci slovenski list v imenu liberalnega »svobodnjakerstva« pridno toljni po veri in duhovščini. To je vzbujalo seveda odpor duchovščine, ki je ustanovila zato že l. 1873. »Sloven« kot glasilo katoliške usmerjenega dela našega naroda. Tako sta se torej pojavile že zgodaj tudi med Slovenci dva tabora: liberalni in katoliški, vendar se je razteza ta cepitev še na razmeroma majhen del

naroda. Siroke plasti ljudstva so se iz ustavnijočih sa ljudskih žol in iz Mohorjevih knjig konaj utile brati in volivne pravice sploh imelo mizo, zato politika teh je sploh zajemala ni, narodno zavednega izobraženstva je bilo pa še jeko malo.

Slovensko politiko je tudi v tež dobi vodil Še stari Bleiweis. Čeprav so mu mladi »liberalci« in »klerikalci« že uhajali z vajeti, je s starejšimi »prvaki« vendarle že toliko krepko držal za naše politično krmilo, da se navedeni razkol pri volitvah pa splošno še ni mogel mnogo izražati, temveč smo sprito nemškoliberalnega pritiska vodili »složno« politiko. Ta »sloga« se je pa izražala le v komodnosti in breznačelnosti naših političnih »prvakov«. Mladi liberalci so doma v »Slovenskem Narodu« blatili vero in duhovščino, »vuditelji« niso imeli nobenega zmisla za potrebe naroda, ljudstvo, zlasti kmečko, je pa od leta do leta gospodarsko bolj propadalo. Postave, ki jih je uveljavljala liberalna vlada, so namreč povzročale polagoma pravo gospodarsko razdelenje. Za kmetja se ni brigal ničče, vrednost njegovih pridelkov je padala, davki so naglo naraščali, kmet je bil prisiljen zadolževati se pri oderuških vaških magnatih, o katerih smo pred par meseci pisali na tem mestu in tisoč ter tisoč kmetij je šlo vsako leto na boben.

L. 1879. je doživelja centralistične nemško-liberalna vlada svoj popolen polom in v Avstriji je zavdal napad grof Taaffe, ki se je bil oprl na Slovane in na nemške konzervative ter je vladal 14 let. Omilil je nekaj škodljivih gospodarskih postav prejšnje liberalne vlade in dovoljeval Slovanom po kapljicah nekaj narodnih pravic. Položaj se je v splošnem sicer nekoliko izboljševal, toda gospodarskega propadanja kmečkega ljudstva ni mogel ustaviti. V letih med 1880—1890. je bilo stanje na kmetij naravnost obupno. Kmetije so bile zadolžene do grla, na vasi so vladali »magnati« in med ljudstvom je vladalo tako pomanjkanje

In zdaj še sama premisli, prav odkrito in po vesti in veliko želj še našla, kar lahko vpiše med aktiva in pasiva svojih otrok.

In potem premisli še sebi in svoje vzgojno delo v tem letu. Ali nima tudi to delo velika pasiva in velika aktiva? Med pasiva vpiši razvajanje, ki ga je bil deležen Janezek in radil katerega si sama kriva, da je postal tvoj trinog. Kar priznaj, da si bila s svojimi otroci pristranska, da je vsega v hiši vedec krov Lukec, da mora trpeti nekajkrat za Janezka in njegove pregrehe. Ali ni ravno zato postal ta starejši fant trmast in te skoraj sovražil? Fant žuti, da ti ni tako pri srcu kot njegov mlajši bratec. In zraven vpiši med pasivo še svojo gospodovalnost in nedoslednost. Vedno kričiš nad otroci, za vsako malečnost se zadiras. Kar danes ukazuješ, to jutri prepoveduješ. Kolikokrat vprloč otrok obrekuješ svoje sosedce, kako si zadnjik naučila Metko, naj Martinovi sosedji pokaže jezik, kadar jo sreča, ker si v zameri z njo. Misliš, da je to vzgojno? Kar hitro med pasiva s temi stvarmi. In zdaj še drugo veliko: ali vzgajaš svoje otroke za njih bodoči poklic, ali jim govorš o iepoti zemlje in dela, kateremu se bodo morali nekdaj posvetiti? Tudi z opustitvijo se veliko

greši — to so velika pasiva našega vzgojujega delovanja.

Toda tudi na svoja aktiva ne pozabi. Na veliko ljubezen in skrb, ki jo imaš za svoje otroke, na žrtve, ki jih zanje doprinaša, na vse telesno in duševno delo, ki ga jemlješ nase za to, da bi bilo tvojim otrokom nekdaj dobro in da bi bili sami dobri. In na molitve ne pozabi, ki jih redno opravljaš, na vse tiste tipe in lepe trenutke, ko se obračaš na Boga za pomoci pri svojem velikem, lepem in težkem delu kot žena, gospodinja in mati. O, to so velika aktiva, ki gotovo močno prekašajo stran tvojih pasiv. — Vidiš, tako sva prav na kratko začrnila pot, po kateri zdaj dalje sama pošči vse dobre in slabe strani tvojega dela in tvojih otrok v preteklem letu.

In potem, ko imaš pred senoj bilanco leta, ki se pogreza v večnost, ti ne bo težko napraviti proračun za prihodnje leto. Iz napak in dobrin jasno vidiš, kje ti je treba v prihodnjem letu posebej zastaviti roko in srce. Z božjo pomočjo bo šlo.

In ne pozabi tudi teje pol urice, ki si jo posvetila bilanci na Silvestrovo, všetki med aktiva.

Glavobol.. migrena

Na tem najbolj trpljo ženske. Zato jim je potrebno zdravilo, ki jim hitro prežene bolečine, a ne škodi na njihovemu organizmu. Uporabljajte bodo Veramon, ki od njega pojenjajo bolečine.

VERAMON

Schering

Cevke x 10 in 20 tabletami.

Cigla reg. pod. st. 47 od 20. 1. 1935

denarja, da so se na dražbah prodajale po 1000 goldinarjev vredne kmetije za 5—10 gol dinarjev.

Ker je odjenjal nemško-liberalni pritisk je začelo tudi posvetno izobraženstvo pola goma prehajati v »narodni tabor«. Toda tabor je bil bolj liberalen nego naroden. V svojem časopisu in društvi je sicer pod vodstvom mladega dr. Iv. Tavčaria in Iv. Hribarja glasno tolkel na narodni boben, z čimer je v prvi vrsti svobodomiselnstvo, dočim za potrebe, položaj in stiske kmečkega ljudstva nime prav nobenega zmisla, kajti opiral se je bil zgoj na že omenjene vase magnate.

Lena in breznačelna slovenska politika pa je še vedno »složno« — spala. Nekateri stari »prvaki« (Bleiweis i. dr.) so bili sicer polagoma umirali, a na njih mesto so stopal drugi s sličnimi nazori. V svoji naivnosti so nas bili prepričevali, da bomo dobili največ če stopimo v dunajskem državnem zboru v skupen »konservativni klub« in če izvolimo za poslanice čim največ plesnivih nemških grofov in baronov. Tako smo bili prišli Sloveni do tega, da so zastopali interese slovenskega kmečkega ljudstva v dunajskem državnem zboru njegovi prejšnji — nemški graščaki, kar koliko Margheri, Barbo, Hohenwalt i. dr. ki seveda niso mogli imeti prav nobenega zmisla za njegove narodne in gospodarske potrebe in tegobe. Vso to slovensko »politiko« je imelo v rokah le par Hubljanskih advokata.

GOSPODARJI MANUFAKTURNA TRGOVINA Janko Češnik LJUBLJANA - LINGARJEVA UL.	GOSPODINJEI MANUFAKTURNA TRGOVINA Najnovješte avilenje rute in serpel
---	--

Vam nudi vsakovrsto oblačino blago po najnižji ceni. Velika izbera blaga na nevestinske opreme!

Naročnikom!

Na tem mestu vnovič in prav posebno povdarjam, da je od pravočasne obnovitve naročnine odvisna ugodna rešitev prošenj za požarno podporo, kot jo določa »Pravilnik« tudi za leto 1938. Naj bi ne bilo med našimi naročniki nikogar, ki bi mu v slučaju požarne nesreče moral tudi »Domoljub« odreči svojo pomoč!

Na hrbtnu srednjega dela položnice se lahko napišejo morebitne premembe v naslovu ali v načinu pošiljanja lista v novem letu.

Upravi lista je tudi zelo ustrezeno, če zapiše posamezni naročnik vrhu srednjega dela besedico »star« ali »nov«, ker se s tem pospeši in poenostavi vknjiževanje naročnin. Vsem in vsakemu še enkrat:

Ne odlašajte z naročnino!

260.000 dinarjev

je izplačala doslej »Domoljubovac« uprava zvestim in točno plačajočim naročnikom, ki jim je ogenj uničil stanovanjske hiše. Požarne podpore bomo izplačevali tudi v letu 1938 na podlagi pravilnika, ki ga danes vnovič objavljamo.

Prosimo vse naročnike, pa tudi gospode poverjenike, da naročnino poravnajo pravočasno, to je če konca januarja, kajti le tisti naročniki, ki bodo do konca januarja imeli plačano celoletno naročnino za »Domoljubac«, bodo imeli pravico do naših požarnih podpor v slučaju nesreče.

Pravilnik za naše požarne podpore

I. Vsak »Domoljubovec« naročnik, ki je v mesecu januarju poravnal celoletno naročnino za leto 1938, prejme od uprave »Domoljubac« podporo v znesku 1000 Din, ako mu v tem letu hiša, v kateri redno stanuje, pogori, da v njej ni mogoče več stanovati. Naročnikom, ki nimajo lastnega stanovanja, pa jim ob požaru pogori stanovanjska oprava, se povrne resnična škoda do 1000 din.

II. Naročnik »Domoljubac« je oni, na čigar naslov list prihaja, oziroma kdor je vpisan pri poverjeniku, neglede na to, kdo je dal denar za narodno lista.

III. Naročniki, ki prejemajo list pri poverjeniku, naj tam plačajo celoletno naročnino v zgoraj navedenem času in poskrbe, da bosta seznam naročnikov in naročnina pravočasne odpolstane »Domoljubovic« upravi v Ljubljani.

IV. Naročnik - pogorelec naj naznani o požaru priloži potrdilo županstva in župnega urada, da mu je brez lastne krivde pogorela

tov, državnih uradnikov in konservativnih duhovnikov, ki so bili brez vsake zveze z živim življenjem našega ljudstva in so prihajali med njega le ob priliki raznih slavnosti, da bi jih ljudstvo slavilo. Niso imeli ne nobenih načel, ne programa in najmanj pa še smisla za kako resno delo, zato je bil njih večni ideal »narodna slogan«, ki naj bi jim brez dela jamicila za njih stolčke. V takih razmerah je imel seveda tudi mladi slovenski liberalizem lahko delo. Pod narodno zastavo je kričavo širil pred vsem svobodomiselstvo, njegovi stebri po deželi so bili pa magnati.

stanovanjska hiša ali stanovanje, in da je — če prejema list pri poverjeniku, res pravetno plačal celoletno naročnino za leto 1938.

V. Požarna podpora se ne izplača, četudi bi bili izpolnjeni vsi drugi pogoji:

1. pogorelcu - naročniku, ki je požar sam povzročil;

2. naročniku, ki mu pogore samo gospodarska poslopja: hlev, skedenj, svinjaki, stelnik, kolnica, kozolec itd.;

3. stanovanjskim podnajemnikom;

4. lastniku dveh ali več stanovanjskih hiš, ako mu pogori hiša, v kateri redno ne stanuje.

Če pogori hiša moža, čigar žena je naročena na »Domoljubac«, ali hiša očeta, čigar sin ali bč prejema »Domoljubac«, pogorelec nima pravice do podpore.

Uprava »Domoljubac« se bo tega pravilnika točno držala in prošenj neupravičencev ne bo uvaževala.

V letu 1937 so prejeli požarne podpore slediči »Domoljubovic« naročniki:

1. Frančiška Miklavčič, Brobovnica, župnija Lučine; 2. Valentín Križaj, Zgor. Bitnje, župnija Šmartin; 3. Marija Kolar, Kovača vas, župnija Slov. Bistrica; 4. Lovro Krmelj, Sp. Nova vas, župnija Slov. Bistrica; 5. Franc Mlakar, Pance, župnija Lipoglav; 6. Marija Pipan, Škofja Loka; 7. Ivan Prebil, Ihan; 8. Alojzij Bistan, Vače; 9. Ana Gojmerac, Griblje, župnija Podzemelj; 10. Franc Jerina, Blatna Brezovica, župnija Vrhnika; 11. Jožef Bogolin, Skopice, župnija Cerkije ob Krki; 12. Anton Vovk, Mislinja, župnija St. Ilj; 13. Marija Kordič, Dobe, župnija Kostanjevica; 14. Urban Srnak, Zloganje, župnija Škocjan p. Mokronogu; 15. Neža Larisi, Grapče, župnija Gorje; 16. Albert Kovačič, Želimlje; 17. Valentin Oblak, Žirovski vrh, župnija Trata; 18. Pavla Vesel, Sodražica; 19. Marija Smrke, Breza, župnija Trebnje; 20. Jera Muhič, Mala Subotica; 21. Franc Zorko, Ravni, župnija Sv. Duh pri Krškem; 22. Frane Zupančič, Gornja Slivnica, žup. Šmarje-Sap; 23. Frane Brandstätter, Sp. Jablane, žup. Cirkovce; 24. Janez Vodnik, Brode, župnija Škofja Loka; 25. Jernej Bitene, Sostro pri Ljubljani; 26. Andrej Snoj, Črna vas v Ljubljani; 27. Anton Malovič, Metlika; 28. Jože Prime, Zalisec, župnija Žužemberk; 29. Anton Selšnikar, Polhogradec; 30. Janez Vodnik, Šutna, župnija Žabnica; 31. Matija Lindič, Gabrijele, župnija Tržiče.

Naznanilo

»V splošnom pa lahko rečem, da so bili rezultati pokladanja »Pekka« in »Osana« zelo zadovoljivi in Vas prosim, da mi čeprave pošljete zoper en zabolj od 4½ kg »Pekka« in 5 kg »Osana« za Dan 1938.«

Posebno dober uspeh sem dosegel pri dveh mladih, po čemer starih **bikch**. Krmil sem 42 dni, ter sta po preteklu 42 dni pridobila v teži ¾, odnosno 9 kg več kakor druga teleta, ki sem jih krmil z isto hrano, toda brez dodatka preparata. Ni glavno, da sta dosegla precej večjo težino, ampak je glavno pri plemenjakih, da sta postala zelo lepa, lepega ovalnega in polnega trupa, kar pridobi v cevi najmanj 3 do 5 din pri kg visjo ceno.

S poklju tanjem »Pekka« in »Osana« dvenaščina **možnoma kravama**, v starosti 5 in 8 let, sem dosegel, da je mlajša krava dnevno pridobila na meseču 1½ litra starejša (boljša mlekarica) pa ¼ litra. Krav nisem tehtal. — Janez Brodar, posestnik iz Hrastia pri Kranju.

Vsem Slovencem je znan g. **J. Brodar**, podpredsednik Kmetijske zbornice in načelnik Kmečke zveze.

Okorite se z izkušnjami naprednih gospodarjev. Z matim izdarkerom boste dosegli velik dobiček. Pri svinjah in proti rahištu preparati enake sigurno in bitno učinkujejo.

Navodila in strokovne nasveti da e zastopstvo: „KAŠTEL“ d. d., Zagreb 6, poštni predel 50

Strašna nesreča na Savi

Ono soboto je osem fantov iz vasi Progarci hotelo sredi noči preko narasle Save, da bi obiskali sejem v Obrenovcu. Bili so dobri veslači, vendar jih je močni tok narasle reke potegnil s seboj. Klicati so začeli na pomoč, pa jih nihče ni slišal, ker sta tam bregova nezaseljena. Kmalu po polnoči se je čola z vso silo zaletel v neko izruvanovo drevo, ki ga je nesla Sava s seboj. Čola se je prevrnil. Fantje so se obupno borili z valovi, a brezuspešno. Le enemu so je posrečilo, da se je obdržal na vodi do jutra, ko so ga ljudje rešili. Vsi ostali so utonili. Rešenca so prinesli v Obrenovec. Bil je pa pri zavesti samo eno uro, nakar je klub združniški pomoči, umrl tudi on.

† Jože Zupančič

V samostanu v Stični je o božiču umrl dolgoletni zvesti osebni služabnik rajnega nadškofa dr. A. B. Jegliča. Nekaj mesecov za evojim gospodarjem je odšel k Bogu vo plasti. Zlata duša, počivaj v miru

KAJ JE NOVEGA

Srečno novo leto!

Uredništvo in uprava

OSEBNE VESTI

d Za častnega kozistorialnega svetaika je bil ob svoji šestdesetletnici imenovan gospod Karel Cerin, infu. proš v Novem mestu. Cestitamo!

d 70 letnico rojstva je praznoval te dni znani starci kolesarski športnik in lesni trgovec Ivan Piankar. 47-letni naročnik »Domoljub« naživi žive še mnogo let!

d Nove telefonske številke. »Slovenec« in »Slov. dom« in »Domoljub« imajo sedaj naslednje telefonske številke: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05.

d Za bana vrbaške banovine je imenovan poslanec JRZ dr. Todor Lazarević.

DOMACE NOVICE

d Državno policijo hočejo imeti. Iz Belgrada je došlo poročilo, da bo Kranj dobil državno policijo, vendar pod gotovimi pogoji. Občina Kranj bi morala nositi le del stroškov, ne bi pa vzdrževala vse policije. Predstojnika policije, uradnika, stražnike in tajne policiste preskrbi država. Župan Česen je izjavil pri okr. načelstvu, da je občina pripravljena prispevati 100.000 din, t. j. približno toliko, kolikor sedaj občino stane policija. Občina Stražišče bi dala 10.000 din in je razen tega pripravljena napraviti stražnico. Občina Kranj bi poleg denarja dala na razpolago pisarno in zgradila tri stražnice, in sicer na Primakovem, v mestu in pri Gorenji Savi. Izjave g. župana pri okrajnem načelstvu je občinski odbor soglasno odobril.

d 100 orožnikov mu sledi. Nad 100 orožnikov zasleduje zloglašnega morilca in razbojnika Ignatijeviča Korejo, ki je bil pred tedni pobegnil iz zaporov sodišča v Jagodini, kjer je čakal na izvršitev smrtne kazni. Prve dni za hajdukom niso mogli dobiti niti najmanjše sledi, ker se je vzdržal vsakega ropa in napada. Šele pred dnevi se je neki oboženeč oglašl pri neki kmetici in kupil 2 kg sira. Potem pa jo spet potegnil v gore. Ko so kmetici pokazali sliko hajduka, je v neznancu takoj spoznala Ignatoviča. Sedaj zasleduje nad 100 orožnikov hajduka po gozdovih okrog vasi Strugar.

d Naša kupčija s Francijo. 30.000 ton lesa bodo lahko izvozili naši lesni trgovci l. 1938 v Alžir in Francijo. Tako se glasi trgovinska pogodba med našo državo in Francijo, ki sta jo v Belogradu podpisala Delbos in dr. Stojadinovič. Francija je znižala uvozno carino na 8 frankov. Francija zahteva le to, da se naš les ne bo smel prodajati pod ceno, za katero se prodaja francoski les.

Duh po izpuhtevanju 'lesa takoj in trajno odpravi **Šenoped**. — Varuje obutev in perilo. Zabavljajte v tekmah, drogerijah, parfumerijah in sličnih trgovinah. — Drogerija JANCIGAJ. Ljubljana, Krekov trg. (Reg. min. nar. zdr. 3216)

d Zopet je enega obesil. Na dvorišču zaporov belgrajskoga sodišča na otoku Adi Ciganliji je oni dan na vse zgodaj krvnik Hart obesil dvanajstkratnega morilca Boroja Rističa. Morilec je bil star konec 23 let, vendar se njegova pot v propast začenja že v zgodnji mladosti. Kot deček je začel krasti, dokler ni nazadnje umoril ženo in otroka svojega gospodarja, pri katerem je služil. Ristič se je do smrti vedel zelo hiadnokrvno, le zadnjo noč, ki jo je prebil v družbi svojih staršev in brata, je pokadil okrog 100 cigaret.

d Pozor pri nakupu novih tehtnic. Nadzorstvo mer v Ljubljani, opozarja vse, ki si nabavljajo nove tehtnice, da pred nakupom vprašajo pri nadzorstvu mer v Ljubljani, da li je sestava tehtnic, ki jih hočejo nabaviti, oziroma kupiti, že preizkušena, oziroma odbrena ali ne. Le na ta način je mogoče prečiščiti, da ne bodo na lastno škodo kupili tehtnice, ki po svojem sestavu še niso dopuščene za promet.

d Samo kdor pravilno kuha, kuha dobro in varčno! To velja za vsako jed, posebno pa že za belo kavo. Kadar kuhati kavo, mislite na tole: Za dobro belo kavo je treba dodati dobro mero »Pravega Francka« — rajši malo več kakor pa premalo!

d Zapuščina nadškofo dr. Bauera. Zagrebški nadškof dr. Bauer je zapustil eno desetino svojega premoženja Jugralovanski akademiji v Zagrebu, eno desetino svojim sorodnikom, ostalih osem desetin pa nadškofijskemu semenišču v Zagrebu.

d Da deloči končnoveljavno besedilo zakena o samoupravnih hranilnicah, se te dni ponovno sestane v trgovinskem ministerstvu posebna komisija. Kolikor je znan, člani te komisije odločno zahtevajo, da se vrne hranilnicam takozvani pupilni denar, to je oni naloženi denar za nedolatne otroke.

c Peturai bej zaradi lepe ciganko. V Vlaščincih se je 18-letni cigan, kovač Jovan Nikolić, zaljubil v 18-letno ciganko Savko Jovanović in jo zaprosil. Dekle je bilo v začetku že nekam zadovoljno, dokler se ni v

vasi pojavil 14-letni muzikant Kosa Stojanovič iz Vlaščincov in zmešal šture. Starši mlade ciganke niso hoteli o novi ljubezni nič slišati ter so dekle odpeljali k Šivilji, da ji naredi poročno oblike. Ko se je dekle v spremstvu staršev pravkar mudilo pri Šivilji, se je pred hišo zbrala skupina ciganov in med njimi muzikant. Čim ga je Savka zagledala, je hotela pobegniti na cesto. Se preden je dekle prišlo do svojega prijatelja, sta se že spopadli obe skupini. Motike, gorjače, palice, noži, vse je igralo v borbi veliko vlogo. Bojna sreča se je nagibala sedaj na to, sedaj na drugo stran, dokler ni 14-letni muzikant dekle odvedel. To se je zgodilo po petih urah težke borbe.

d Pri zaprtju ali pa pri motajah v prebavi vzemite zjutraj na tešče kozarec naravne »Franz-Josef« vode.

d Po vsed se enaki. Okrožno sodišče v Tuzli je obsodilo na 5 mesecev zapora Štefana Vukojeviča iz Doboja, ki je 9. okt. 1934 organiziral demonstracijo proti župniku v Doboju, ki mu je poškodoval tudi stanovanje. Na tožbo župnika dr. Dragana Kambera je bil sedaj obatojen na 5 mesecev zapora. Vukojevič je bil dolgo časa pristaš Radiča, po 6. jan. pa je prešel med tovarisko Petra Živkoviča in je bil ves kasnejši čas ugleden član JNS. Tudi v demonstraciji in napadu na župnikovo stanovanje je sodelovalo največ izrazitih jns-arjev.

d Tudi Srbi nočejo biti več nepismeni. So že začeli s pobijanjem nepismenosti. Prvi pridejo na vrsto Srbi, ki žive na hrvaskem ozemlju. »Seljačko koloc«, ki ima svoj sedež v Zagrebu, je sklenilo izdati abecednika, ki bodo sestavljeni po najmodernejših vzgojnih načelih. — Abecedački bodo v cirilici. Po razpisu, ki ga objavljajo zagrebški časopisi, se zdi, da ti abecedniki ne bodo zgolj ponatis Hercegovega abecednika, ki ga je za pobijanje nepismenosti med Hrvati izdal »Gospodarska Sloga«. Nepismenost med Srbi gre v visoke odstotke: med liškimi in bosanskimi Srbi je je okroglo 72%.

d Mrlj je očivel. V Vrhovinah, vasi blizu Otočca, se je pripeljal dogodek, ki je povzročil med praznovernimi važčani velik preprič. 70 letna kmetica Mirka Radičeva je bila pred dnevi na sejmu v Otočcu. Deleževalo je ves dan

Čast, komur čast

Na Jesenicah je bil letos postavljen in zakurjen nov plavž. Vsa javnost je že iz običajev podobnih otvoritev prisluhivala pomozne otvoritev slavnosti, na kateri bodo slavnostni govor, banketi, godba, parada in druge take svečasnosti prireditve. Pri jeseniški industriji pa je tako slavnostna otvoritev izostala. Novi plavž je bil prizgan 22. oktobra popoldne mirno in brez pompa z rudarskim in kovinarškim vzkljikom »srečno«. Jeseniška podjetnost, ki je samo letošnje leto dala dela nad 1500 novim delavcem, ki je nanovo zapošljila nad 1500 družinskih očetov in delavskih sinov iz kraja in okolice, svojega velikega dela ni pričela in zaključila s slavnostnim govorom, nego se glasi prvi člen nove skupnosti podgovde med KID in delavskimi organizacijami, ki je bila sklenjena, sledete:

Ob priliki, ko začenja KID z zopetno upoštevljivo obratovanju plavža po več kot tri-

desetih letih novo dobo svojega obratovanja, ko obnavlja tisočletno zgodovino železarstva v naših krajih in ko ji je tako ponovno omogočeno izdelovati svoje proizvode, počenši od eurovega železa iz lastnega materiala, priznava KID v očigled svečanosti tega dogodka za požrtvovalno rdečelovanje, pospešeno in otežkočeno delo svojemu delavstvu enkratni mezdni prebitek v sledeči obliki:...« Potem sledi besedilo, ki ureja razdelitev mezdnega pribitka, ki znaša v celoti nad 450.000 din.

Gotovo je, da bo delavstvo, kakor tudi vsa ostala javnost pozdravila tak način slavnostne otvoritev novega dela jeseniške podjetnosti.

VINO pristno in poenot dobiti pri Centralni vinarni v Ljubljani

in stara ženica se je počutila zelo slabo. Ko so jo proti večeru vrnila domov, je šla kar brez večerje spati. Ko zjutraj stara ženica ni vstala v času kakor običajno, sta šta v njeni sobi njena sinova in sta jo našla v postelji — mrivo. Prislo so vsake ženske in rajnko položile na mrtaški oder, nato pa po stari navadi posedle okoli odrja. Nad glavo rajnke je gorela sveča in osvetljevala njen obraz. — Zdaj pa je zavladal med ženskami preplah. Dozdevno mrtava kmetica je odprla oči in začela začudeno gledati okoli sebe, nato pa je uprla pogled v ženske, ki so med krikom in vikom zbežale skozi vrata na prostvo. Sledila im je nekaj pametnejših vaščanov, se je upalo v sobo, kjer so ubogo ženo vzeli z odra in je spravili nazaj v posteljo. Sprva pod mrtavhijo vstala žena in inogla niti govoriti, v nekaj dneh pa se ji je stanje toliko izboljšalo, da bo ostala pri življenju.

d Pravilnik o višini ter o pobiranju banovinskih troškarja na vino in žganje je izdal finančni minister. Troškarina sme znašati na liter vina največ 1 din. na liter kampanjca največ 5 din., na tujje vino 2 din., na domače žganje največ 5 din. od hl stopnje, na tujje pa največ 26 din. od hl stopnje.

d Kolike izda država za verodispovedi. Pri obravnavi proračuna pravosodnega ministarstva je minister navedel: za pravoslavno cerkev izda država 38, za rimsko katoliško in grško katoliško 28, za starokatoliško 0,38, za muslimansko 15, za evangeljsko 1,5 in za židovsko 1,1 milijona din.

d Vsi, ki mnogo jedo in stalno sede in trpe zaradi tečja prav pogostoj na trdi stolici, naj pliejo vsak dan čisto naravne »Franz-Josefove« grenke vode, ki se mora poprej segreti. Davne preizkušnje in priznana »Franz-Josefova« voda se odlikuje po svojem sigurnem učinku in prijetni porabi.

Det. rev. R. M. Števna.

d Svetiški kmetskih zbornic v Skopju so sklenili, da se jim pri povračilu potnih stroškov plačuje samo 3. razred na želenici, ker se kot kmetski vozijo samo v 3. razredu.

d Nova skupna pogodba jeseniškega delavstva. 8.1. januarjem 1938 stopi v veljavbo nova kolektivna pogodba med Kranjsko industrijsko družbo in med delavskimi organizacijami, s katero se ustanavlja in ureja dodatno pokojninsko zavarovanje za delavstvo KID. 8.10. kolektivno pogodbo je doseženo okrog 25%-no zvišanje pokojnin za primer starosti, onemoglosti in smrti, in bo delavstvo lahko bolj mirno gledalo na bodočnost in na stara leta. Dosedanja najvišja pokojnina od 75% skupinskega zasluga se dvigne na 95%, ali skoraj na polni skupinski zasluge. Nainižja dosedanja pokojnina se dvigne od dosedanjih 25% na 29,75%. Plačilni znesek je določen na 3,25. torej več, kakor znaša znesek v obveznem pokojninskem zavarovanju ostalega delavstva, ki je zavarovano pri OZUD. Delavstvo nosi 1%, ostalih 2,25% pa krije podjetje, ki prispeva v dodatni pokojninski sklad še posebne letne podpore no 100.000 dinarjev. Nova pogodba pomeni velik uspeh za jeseniške kovinarje.

d Pobrala je šila in kopita. Neprijetno dohletec si je pripravil 60 letni vdovec iz Slovenske krajine, ki se je oženil s 53-letno Faniko, prav tako vdovo. Vsak od zakoncev je imel po tri otroke. Stara ženica in nevesta sta se tako zaljubila, da ženinovi otroci niso mogli ničesar preprečiti. Tako sta se obadvajajoča poročila in se od poroke peljala na ženinov

Kaj je »Bayer?«

Že 50 let proizvaja »Bayer« zdravila

Od tega časa »Bayer« vztraja v borbi proti trpljenju človečanstva.

Danes je »Bayer« svetovno podjetje, čigar glas sega na vse kontinente sveta.

Med mnogimi neugibnimi potrebami zdravili, ki so raznesla slovo firme »Bayer«, je tudi Aspirin kot popularen preparat proti reumatizmu, prehlajenju in bolečini. Aspirin je zadnjih 40 let v obliki tablet najbolj razširjeno zdravilo na svetu.

ASPIRIN

PROIZVOD ZA UPANJA!

Oglas je registriran pod Sp. br. 751 od 17 avgusta 1937.

dom. Tam pa je starega vdovca čakalo veliko presenečenje: njegovi trije otroci so ga čakali s palicami ter manj navalili. Stari ženin bi jo budo izkupil, če bi slučajno ne prišli mimo orožniki, in na soheetic naredili red. Stara nevesta pa je pobrala šila in kopita, ker noči živel pod streho roča, ki ima tako nasilne otroke.

d Nenavadna dražba. V Prilepu v Južni Srbiji so pred kratkim odkrili družbo za nabavljanje in prodajanje nevest siromašnim ženinom in vdovcem. Reveži, odnosno vdovci kaj težko dobe novo ženo, kajti kredit imajo prej moški, ki so še žantje. V takih razmerah se je našlo nekaj podjetnih Prilepljanov, ki so iztaknili večje število žensk, ki so bile voljne poročiti se z vsakomer, in jih začeli ponujati po svojih »zastopnikih« ženitvenim kandidatom. Večina ženitvenih žensk je prihajala iz vrst vlačug. Siromak, ki je hotel ženo, je moral plačati nekaj kovačev, nakar mu je družba poslala na dom približno tako žensko, kakršno si je želel. Nekaj časa je ženska živila z njim, kasneje pa je pobegnila, če da jo novi mož preveč strahuje. Ista ženska je šla potem za novo kupnino zopet v kak drug bolj oddajen kraj, kjer je iz istega razloga ponovno pobegnila. Tako se družba ponavljala vse dotlej, dokler družba za nabavo nevest ne naleti na takega, ki zna najti pot do oblasti. Eden takih je bil seljak Jordan. Dobil je ženo in z njo mesec dni živel. Žena ni bila nič kaj skromna in je od moža zahtevala vedno kaj novega. Jordan, siromak kakor je bil, je vsaki želji ustregel, dokler ni nazadnje prodal vsega, kar je imel. Potem pa jo žena »pobegnila«. Jordan je šel na sodišče in zadevo prijavil. Oblast je začela družbo zasledovati, vendar pa Jordanova žena ni mogla izslediti.

d S sitem je »panac velikega. Neverjetno se sliši, pa je vendarle res. Neki Arnavt je vodil svojega čela težko obloženega s sitem v Kačanik. Sredi ravnine pa zagleda aenadoma pet volkov, ki so se v diru podili proti njemu. Arnavt je naglo skočil na vola in ga pognal. V diru je spregledal, da je osel vrgel raz sebe ves sir, kar ga je imel na hrbitu. Ko se je Arnavt nazadnje le okorajil in pogledal nazaj, je videl volkove, kako so se mastili s sitem, ki ga je on izgubil. To je bila tudi njegova rešitev.

d Novedobni Martin Krpan. V vas Jevanglijje pri Doboju se je vrnil po dolgih letih zapora Marko Jurkič, ki je bil v vslaku ubil slepega človeka. Zapor pa Marka ni nič izčil. Komaj se je pojavit v vasi, je že izrazil prepire na vseh koncih in krajin. Ono sredo je v vaški kavarni obdelal Hamida Karadžovič in ga vrgel iz kavarne. Hamid pa je stopil domov, vzel sekiro, se vrnil in brez besede zamahnil a sekiro. Z enim samim udarcem je Hamid Marku odsekal glavo.

d Povest o zvestem pesu. Mizar Jovan Apro v Horgošu pri Veliki Kaniji je imel psa, ki je gospodarje na vseh potih zvesto spremjal. Pred tremi dnevi pa je Apro nedomema udarila kap, da je umrl. Pes je začutil smrt svojega gospodarja ter je vse dan žalosten lazil okrog hiše in posedal pred vratu sobe, kjer je bil Apro položen na mrtaški oder. Ko so Apro pokopali, je prišel na grob zvesti pes, se vlegel in vso noč žalostno tulil. Zjutraj pa so ga ljudje našli mrtvega.

d Na spomlad začeo popravljati železničke proge Beograd-Zagreb, da bo sposobna tudi za najhitrejše vožnje. Glavna popravila bo treba izvršiti na odseku Slavonski Brod-Zagreb, dočim je proga od Slavonskega

Broda do Belgrada potrebna le manjših pravil. Čim bo proga popravljena, bodo vozili brzoviaki s hitrostjo od 90 do 100 km, tako da bo trajala vožnja od Zagreba v Belgrad komaj 5 ur namesto sedanjih 7. Brzoviaki s pospešeno brzino bodo vlekle lokomotive aerodinamične oblike, kakor so z njimi delali prve poskusne vožnje pred dobgrem po letu. Tračnice za to progo je že izdelala železarna v Zenici. — Ker se Jugoslavija ne konča pri Zagrebu, smo prepričani, da bodo istočasno začeli z popravo železniških prog v Sloveniji, ki so v najslabšem stanju, a državi še vedno največ donašajo.

d 57.000 din je darovala varaždinska industrija svile za božičnico svojim delavcem.

d Zlato nedeljo imenujejo tisto pred božičem, ko imajo mestni trgovci izjemoma trgovine odprte. »Seljačka slogan«, ki boče biti v gotovih zadevah država v državi, je v Zagrebu preprečila, da bi mogli imeti zagrebški trgovci na zlato nedeljo svoje trgovine odprte. Agitatorji »Seljačke slogan« so prišli v trgovine ter pozvali nameščence, da takoj zapustite prodajalne, ker se na nedeljo ne dela. Vsi ugovori trgovcev so bili zaman. Množim trgovcem, ki so hoteli imeti svoje trgovine odprte, so razbili izložbena okna. Med zagrebškimi trgovci je to nedopustno delovanje »Seljačke slogan« povzročilo veliko ogotčenje.

d Cene premoga bočejo zrasti. Predstavniki zasebnih rudnikov so poslali glavnemu ravnateljstvu državnih železnic vlogo, v kateri zahtevajo, da se cene premoga od 1. aprila 1938 povišajo za 20%. Prometno ministrstvo na to povišanje ni pristalo, pripravljeno pa je pristati na povišanje za 10%.

d Zasnovana razsodba zagrebškega upravnega sodišča. Neka učiteljica v zagrebškem mestnem otroškem vrtcu je prosila za stalno službo, vendar je bila njeni prošnji zavrnjana. Učiteljica je bila v zavetišču le začasno nastanjena, kljub predpisom pa ni dobila stalne službe, ki je bila razpisana. Učiteljica se je pritožila na upravno sodišče, ki je njeni pritožbi ugodilo in odločilo, da ima učiteljica prvenstven prednost na razpisano službo, če je bila prej sprejeta le začasno na delo. Občina se je proti tem razsodbi pritožila na dr-

Velja tudi za naše brate v tujini

Na 13. občnem zboru Nemške prosvetne zveze v Jugoslaviji je govoril predsednik Keks lepe besede o nemški materinščini: Po nemškem materinem jeziku smo predvsem nemški ljudje in člani naših nemških družin, sposobni, da črpamo iz njihovega življenja, veselja in žalosti. Po našem nemškem jeziku pripadamo tudi nemškemu deblu in nemškemu narodu. Kjerkoli materin jezik izgine, je pretrgana vez z lastnim narodom. Nemška materinščina je najožja vez z našim narodom.

Kar torej v resnici izraža krvno občestvo, je svetinja materne govorice. Naša vzvišena dolžnost je, da se jo poslužujemo v vsakdanjem življenju, kjerkoli so jo zoperne prilike izpodrinile, da jo pustimo zveneti kot melodijsko, katero igra Bog v človeškem srcu, da budimo zanje navdušeno ljubezen in da po njej črpamo ljubezen in navdušenje za dela velikih sinov našega naroda. — Ali ne velja vse to tudi za slovenske in hrvatske manjštine v tujini?

žavni svet, ki je pa potrdil razsodbo upravnega sodišča v celoti. Odslej morajo imeti pri sprejemanju v mestno službo prednost tisti, ki so začasno vršili tisto službo, za katero je bilo stalno službeno mesto morda sele kasneje razpisano.

d Po pogostih nosečnosti moreja žene z dnevno redno uporabo pol kožarca naravne »Franz-Josefova« grenke vode zaužite na teče, z luhkoto dosegli izpraznjenje črev in urejeno delovanje želodca. »Franz-Josefova« voda je davno priznana, rajtopleje pripovedana in se dobiva povsod.

d Za invalide. Mestna občina ljubljanska je odredila, da se dovoli vojnim invalidom, ki se izkažejo z izkaznico Združenja vojnih invalidov, na tramvaju znižana vozinja, in sicer za vsako vožnjo 1 din brez ozira na daljavo.

d Petrebna odredba kmetijskega ministra. Uvoz živine iz Belgije, Danske, Nizozemske, Francije, Švice in Turčije v Jugoslavijo je prepovedal kmetijski minister. V navedenih državah so se pojavile razne živinske bolezni, zlasti pa slinovka in parkljevka. Istočasno je minister prepovedal tudi uvoz svežega ali pa posušenega svinjskega mesa ter uvoz sena, slame in strelje. Če je bila v času izida prepovedi krma že na poti k nam, jo je treba takoj po prihodu v namembno postoju sežgati.

d Cerkev se erekali. V župno cerkev v Koprivnici na Hrvatskem so vlomlili v noči na nedeljo držni zločinci. Odnesli so veliko mon-

žanco, ciborij, štiri kelihe in črn plašč. Cerkev trpi nad 18.000 din škode. V isti noči so vlomlili vdrlji še v neko pisarno v mestu ter odnesli okoli 400 din denaria.

d Sama se je sedila. Ono nedelje se je obesila v Zagrebu Ruža Cvjetkovič, žena ravnatelja pisarne Stola sedmorice v Zagrebu. Ruža je najprej svojega moža napadla ter mu vrgla v obraz sodo, ker ni hotel z njo nadaljevati zakonskega življenja. Tako nato se je odpeljala v svoje stanovanje, kjer se je obesila. Čeprav je bil samoumor ob pravem času odkrit, vendar je že bila mlada žena mirtva. Iz poslovilnega pisma, ki ga je zapustila, je policija ugotovila, da jo je mož pred dvema tednema zasačil pri zakonolomstvu ter je vložil tožbo za ločitev zakona. To je pognaло Ružo v smrt.

d Udeleženci skupnega potovanja v Budimpešto se bodo lahko udeležili potek vseh prireditv 3. mednarodnega Kongresa tudi slavnosti ob 900-letnici smrti 1. ogrekega kralja sv. Stefana, raznih izletov, predstav, iger, razstav, sprevodov itd. Zahtevajte brezplačna pojasnila te danes od Turistoprometne sekcije Kluba Esperantistov, Ljubljana Dvojkova ulica 8.

Brez težav deluje Darmol. K temu prijetnosti pri uporabi nobenega kuhanja čajev, nič požirajo kroglici in ne gremki soli. Darmol je okusen kakor čokolada. Ne poskušajte z nepreizkušenimi preparati, temveč uredite svojo prehravo s priljubljenim odvajalnim sredstvom Darmol. Dobri se v vseh lekarneh.

Reg 25.901-37.

IZ DOMACE POLITIKE

d Vedno seje, ne preseje... Oni dan so se v Belgradu na stanovanju Ljube Davidoviča zopet zbrali načelniki opozicije Joca Jovanovič, Miša Trifunovič, Milan Gavrilovič in Boka Vlajič. Časnikarjem ti gospodje niso po končanem sestanku dali nobene izjave. Pravijo pa, da se je okrog Davidovičeve hiše dala večkrat videti telesna postava bivšega bana dravske banovine in velikega »činitelja« ob petomajskih volitvah dr. Dinka Puca iz Ljubljane.

d Živkovič ne maraja več? Samoupravac piše: V vrstah belgrajskih jenesarjev se je dalo izvedeti, da se v tej stranki pripravljajo nove spremembe... Po teh vesteh raste nezadovoljstvo s Petrom Živkovičem iz dneva v dan. Del članov dela na tem, da se za novega šefa stranke postavi Boža Maksićević, ki se že dve leti ne bavi več s politiko, ker je namreč nezadovoljen z delom JNS.

d Vsakemu svoje, tako je prav. »Glasnik srbske pravoslavne cerkve« pričuje v zadnjih številkih govor episkopa Platona, ki ga je imel pred udi srbsko-pravoslavne občine v Vinkovcih. Bodril jih je, naj vestno pazijo na srbski jezik, zlasti tukaj, kjer je prebivalstvo mešano, da se ne vrinejo varž razne nepo-

Poročali smo že, kako so hrabi lovci v Poljanškodolski zaledovali in končno pobili merjača. Se da je nam pa podrobnejša slika, ki predstavlja redki lovski plen in lovec, zlasti Janaka Peterlenj, ki je zverino podrl.

treba tujke in spakedranki. Priporočal jih je, naj berejo stara srbska književna dela, zlasti srbske narodne pesmi, kakor jih je zbral Vuk Karadžić. Za glavno načelo pa jih je postavil: kakor govoris, tako piši. Pozival jih je tudi, naj varujejo in goje stare srbske običaje, ki so za nje značilni in jih ločijo od drugih ljudstev v istem kraju.

d Par številki iz poročila g. prosvetnega ministra. V finančnem odboru narodne skupštine je prosvetni minister Magarašević povedal tudi sledeče: za ljudsko šolstvo izda država letno 520, banovine pa 117 milijonov. Učiteljev je 27.500, vseh ljudskošolskih učencev je bilo 1.400.000. Njih število se vsako leto poveča za 40.000. Nepismenost je v vsaki banovini drugačna. V vrhaski banovini je 70 odst. prebivalstva neprimernega, v dravski samo 5 odst. Srednješkolcev je nad 110.000, profesorjev je premalo. Visokošolcev je skupno 14.000, in sicer v Belgradu 8000, v Zagrebu 4600 in v Ljubljani 1550. Za državna gledališča v Zagrebu, Belgradu in Ljubljani izda država 14 milijonov dinarjev na leto.

d Naš zunanjji minister dr. Stojadičević je na seji finančnega odbora povedal tudi tole: »Držč se osnovne črte naše zunajne politike, smo uspeli, da ohranimo vsa prijateljstva in da tem prijateljstvom dodamo še nova, ki so nam dragocena zaradi zavarovanja naših gospodarskih koristi in zaradi zavarovanja miru na naših mejah. Osnovno načelo naše zunajne politike — mir — je slavilo zmagovalstvo povsod na Balkanu, v doavski kotiji in na obali Jadrana. Reči smemo, da niso narodi, ki prebivajo v tem kraju Evrope, nikoli živel v trdnejšem miru kakor danes. In če vidimo danes temne oblake na obzorju mednarodne politike jih ni treba iskati ne na Balkanu, ne na Donavi, ne na Jadrani, ampak zunaj naše države in zunaj naših mej. Naš narod se zato sme po zaslugu takšne zunajne politike v miru posvetiti svojemu gospodarskemu, socialnemu, kulturnemu in prosvetnemu napredku in notranji uredbi, prepričan, da mu je mir na vseh njegovih mejah popolnoma zavarovan. (Splošno odobravanje.)

NESREČE

d V plamenih. Na Brnici pri Hrastniku se je vžgala pri peči obleka 4-letni Marija Zore, hčerki kurača. Punčka je bila naenkrat v plamenu in so jo komaj rešili goreče obleke. Dobila je pa težke opekline po vsem telesu. Prepeljali so jo v celjsko bolnišnico, kjer je kmalu umrla. — V rudniku v Zubkovcih se je prepelila huda nesreča. 35-letni rudar Karol Srebotnik je prišel med dva jamska vozička, ki sta ga stisnila in mu zmeškala prsni koš.

d V otroški bolnišnici je gorelo. Otroška bolnišnica v Ljubljani ima na podstrešju nad pralnicu sušilnico, v kateri se v posebni leseni sušilni napravi suši številno drobno perilo bolnišnice. Prav v otroški bolnišnici je število perila, ki ga je treba pogosto oprati, zelo veliko in dela zlasti pozimi sušilna naprava skoraj dan za dnem. Naprava sama je stara in jo grejejo s staro pečjo. To je bil tudi vzrok, da se je ono noč naprava vnela. Požar je povzročil najbrž kak ogorek, ki je padel iz peči. Nekaj minut pred polnočjo je bila ognju obveščena ljubljanska gasilska četa, ki se je takoj odpeljala z orodnim avtomobilom pod vodstvom g. Faturja. Ko je prišlo 11 mož

Novo leto!

Zaradi izredno velikega števila svojih prijateljic in prijateljev Vam morem samo na ta način vsem skupaj želite Srečno Novo leto! Kakor v preteklem letu bom ostala tu v letu 1938 na straži, da Vam ohranim kožo zdravo, svežo in močno. Zato napijam na Vaše zdravje in ... na Vašo zdravo kožo.

na mesto požara, je sušilna naprava gorela že z močnim plamenom. Gasilci so imeli polni dve uri dela, da so udušili ogenj, ki se je hotel prijeti že ostrešja. Lesene sušilne naprave in tudi perila, ki se je sušilo, niso mogli več rešiti. Razen sušilne naprave je zgorelo tudi 1200 plenic, tako da je tudi škoda občutna in bo presegala 15.000 din. Škoda bo morda še občutnejša zaradi tega, ker je vprašanje, če premere otroška bolnišnica še kaj plenit, da bo lahko z njimi zadostno postregla otroškemu drobižu, ki s takimi stvarmi ne ravna preveč obzirno.

d Na dvorišču je strmolglavil. Pri novi stavbi hotela »Slon« v Ljubljani se je nevarno ponesrečil 40-letni zidar Franc Smet, stanujoci v Zgornji Šiški in doma iz Sempasa na Goriškem. Smet je delal v tretjem nadstropju nove stavbe, ni pa opazil, da se mu je približal žerjav s tovorom opeke. Tovor je batnil Smeto v glavo tako nesrečno, da je ta omahnil ter strmolglavil na dvorišče. Tam je obležal nezavesten in s hudimi notranjimi poškodbami. Poklican je bil reševalni avto, ki je Smeto prepeljal v bolnišnico. Smetova poškodba so tako hude, da ni mnogo verjetnosti, da bi ostal pri življenju.

d Ker ni dobro ravnal s puško. Večja družba lovcev se je podala ono nedeljo na lov bližu Vranskega. Pridružil se je tudi čevljar Jakob Virjent. Med lovom je Virjent tako neprevidno streljal, da je zadel v desno roko svojega lovskoga tovariša Daniela Granda ter ga hudo poškodoval. Grandova poškodba je resna, ker so mu v roki ostale šibre. Zanimivo je, da je Granda še malo pred strelo zakljal Virjentu, naj nikar ne strelja. Toda Virjent je vseeno sprožil in namesto zajca, ki je odnesel zdravo kožo, zadel Granda. Puška je pa nekaj drugega kot kneftra.

d Tudi z gosko se lahko zstrupili. Zena somborškega trgovca Nagy Hevesija je kupila na trgu lepo rejeno gosko in jo pripravila družini za obed. Popoldne pa je hčerki

nenadoma postal slabo. Ko je žena stopila k zdravniku in se z njim vrnila domov, je našla še drugi dve hčerki, ki sta se zvijali od bolečin. Zdravnik je hitro odredil prevoz otrok v bolnišnico, vendar je prva hčerka umrla še preden so jo prepeljali v bolnišnico — ostali dve pa bodo zdravniki najbrž ohranili pri življenju. Oblasti so uvedle preiskavo, da ugotove, kako je prišel sirup v meso goske.

d Strupeni plini so ga uničili. Pri Bartlu Hinku v Rožni dolini v Ljubljani so na dvorišču varili pločevino. Barthlov hlapec Murgelj Anton si je potem pečico postavil v sobico in šel spat. Iz pečice pa so uhajali strupeni plini in Murgelj se je na ta način zastrupil. Našli so ga mrtvega.

d Tudi flobert-pištola je lahko smrtonosna. V Mariboru sta se igrala mladi Prove in njegov 14 letni šolski tovarš in prijatelj Viljem Žavcer. Ta je prinesel s seboj pokazal svojemu prijatelju skrivnostno in zanimivo stvar — malo flobert pištolo, katero je prejšnji dan kupil v Radvanju za 10 din. Prekrhel si je tudi nekaj nabojev ter je pištolo preskusil, potem pa jo je nesel pokazat svojemu prijatelju. Oba sta otoče ogledovala ter merila z njim, potem pa je Žavcer naenkrat iz šale nameril pištolo z napetim petelinom proti Proveju ter z vzklikom »stoj, sprožil!« Na njegovo presečenje pa je počil strel, Prove se je zgrabil za čelo ter se je brez besed sesel na tla in obležal nezavesten. Žavcer je kakor od strele zadel gledal padlega prijatelja, kateremu je tekla iz luknje v čelu kri, potem pa se je spustil v beg. Dogodek je opazoval strojnik Karel Lubej, ki je takoj pohitel za mladim beguncem ter ga končno privzel. Nezavestnega Proveja so takoj prepeljali v bolnišnico, kjer pa so na rentgenu ugotovili, da je njegova poškodba absolutno smrtna. Kroglec mu je namreč prebilā čelno kost, presekala možgan in običela žadaj pri lobanjski kosti. Ranjenec je živel samo poldrž

RAZGLED PO SVETU

Bratomorna vojna v Španiji

go uro, ne da bi se zavedel ter je potem umrl. Zavcer je pred policijo izpovedal, da je nebotec postal ubijalec svojega prijatelja. Misil je zatrdno, da pištolja ni nabita.

d Prepozno pripeljan v bolnišnico. Viničar 58 letni Franc Bežjak iz Peker pri Mariboru, ki je bil zaposlen pri posetniku Reiserju, je pred nekaj dnevi nakladel hlede na voz. Pri tem pa je težko deblo spodrsnilo z voza ter je padlo Bežjaku na trebuh. Zaradi hudega udarca so se Bežjaku pretrgala čreva. K nestrdi pa so Bežjaka skušali zdraviti doma ter so ga imeli dva dni v domači oskrbi, v bolnišnico pa so ga prepeljali šele tedaj, ko je bilo že preporočeno. Ponesrečencu niti operacija v bolnišnici ni mogla več rešiti življena.

d Razne nezgode.

Zasebni trudnik, 23-

letni Prah Josip iz Podgorje pri St. Vidu nad Ljubljano, je doma čistil lovsko puško. Ko jo je napolnil, je zadel z nogo tako nesrečno vanjo, da se je sprožila. Krogle mu je šla skozi levo roko. — Domäti konj je s kopitom udaril v glavo 7-letnemu hčerkemu posetnika Grilja v Zlokarji vasi v občini Trojane. Mala Ančka je dobila težke poškodbe na glavi in je njen stanje dokaj resno. Ko je šel 27-letni mehanik Zupanc Herman na delo, ga je na cesti pri Petrovčah dohitel avtomobil nekega avtovozniškega iz Ptuja in ga podrl na tla. Zupanc je dobil težke poškodbe na glavi.

— Pri padcu si je zloril nego 15-letni dijak Ivan Šušteršič, gojenec škofovih žavodov v St. Vidu. — V Dobrovljah pri Braslovčah je stopil v neko jamo 38-letni Naraks Ferdinand in si zlonil levo nogo v členku. — 58-letni prevžitkar Pere Martin v Fištanju je padel na zamrznjenih tleh in si zlonil levo nogo v kočku. — V Ljubljani je neki kolesar povozil 61-letno služkinjo Ane Wurzerjevo ter ji prizadejal hude poškodbe. — Ko je popravljal okna pri neki hiši v Ljubljani, je padel z lesene ter dobil hude notranje pretresi hišnik Andrej Martič. — Po stopnicah je padla in si zlonila nogo postrežnica Katarina Reje v Ljubljani. — Na Jesenicah je padel z nove stavbe 6 m globoko in se smrtnonevarno poškodoval 33 letni delavec Anton Kostnik s Podkorenem v občini Gorje. — Z vrelo juho se je nevarno oparil čevljarijev sin dveletni Franc Benedik.

NOVI GROBOVI

d Prah boste tudi vi. V St. Pavlu Minn. v Združenih državah Severne Amerike je umrl slovenski duhovnik Frančišek Sal. Rant, župnik župnije sv. Neže. — Na Verdu pri Vrhniku je zapustila solzno dolino Cepon Marija. — Na Stari Vrhniku je odšla v večnost 95-letna Petkovšek Polona. — V Celju so dali v grob okrajnega pristava v p. Ivana Markota. — V Dragi v Istri je 17. decembra odšel po večno plačilo mons. Anton Ellner. — V Trbovljah je v Gospodu zaspala gostilničarka Ana Berger. — V Novem mestu je umrl hivši trgovec Ignac Pegan. — Na Blokah je mirno v Gospodu zaspal upokojeni župnik g. Jožef Švigelj. — V Zelezničnih je umrl veleposestnik Anton Globočnik. — V Minesoti je odšel v večnost župnik angleške župnije sv. Mihaela in vrhniški rojak g. dekan Anton Mikš. — Na Vrhniku je odšla h. Gospodu po večno plačilo 84-letna Frančiška Opeka. V Cenučah so pokopali posetnik Frančiško Pečar. — V Tržiču so dali v grob župnika v Podgorju in posest. v Tržiču g. Ivana Theuerschula. — Na sv. večer je v sliškem samostanu mirno v Gospodu zaspal g. vitez služabnik blagopokojnega nadškofa

8

kateri pravi nasleduje: Vam vsem, ki ste v rovih v mrazu in izpostavljeni toči nabojev in granat, posiljam izraz svoje globoke vere v bližnjo in končno zmago, svoje nade, ki je zgolj odraz vašega prepričanja. Vsem vašim materam, sinovom in bratom izražam svojo hvaležnost za njihove napore v tih borbi, z pomočjo katerih bodo tudi oni pripomogli k vašemu napredku in zmagi v Španiji. Španski delavci, vam obetam, da vam bom za usluge, ki ste jih storili domovini, usvaril boljše pogoje za življeno, tako da bo vaša domovina vedno tak, kakor ste si jo zamišljali. Vsem pošiljam izraze svoje ljubezni, hkrati pa tudi poziv, da se bore še nadalje pogumni do zmag, da naše pravice stvari, ki je hkrat stvar vsega krščanskega sveta. Živela Španija!

Nacionalistični general Franco je posial svojim vojakom zanimivo božično poslanico, v

Vojna na Daljnem vzhodu

Japonci so zavzeli Hangčau. Njihove prednje čete so prodriče do Fujanga, ki leži 30 km južno od te luke. Za enkrat se zdi, da kitajski odpor slablje vsepovsod. V bližini Hongkonga je nedavno prišlo do boja med 50 japonskimi in 20 ruskimi letali, ki so kot hitrejša tudi zmagala. Kar 11 japonskih letal je bilo

sestraljenih, od ruskih pa menda nobeno. Oboroženo vmešanje Rusije, ki ga pa najbrže ne bo, bi utegnilo oddaljiti popolno japonsko zmago nad Kitajci. Samo oddaljiti pravimo, zakaj če se bodo sovjeti vtaknili v japonsko-kitajski spor bodo tudi oni sta kratko potegnili.

ITALIJA

s Drobž. Ko je čistila okno, je zgubila ravnotežje in padla iz prvega nadstropja na učileni tlak 40 letna služkinja Angela Vižintin v Trstu. Pri padcu si je zlonila hrbenico. — Prezidano in prenovljeno občinsko hišo v Colu nad Vipavo so ono nedeljo blagoslovili z velikimi slovesnostmi. — Na mirenskem letališču so v navzočnosti vojvode d'Aosta in nadškofa Margottija svetano proslavili praznik Marije iz Loreta, ki je zaščitnica italijanskih letalcev. — V bolnišnico so pripeljali Romana Mrkoljo od Sv. Križa pri Ajdovščini. Fant je padel z drevesa, si zlonil hrbenico ter dobil hude poškodbe na glavi.

NEMČIJA

s Vsak peti Nemec bo imel avtomobil. Voditelj nemškega naroda Hitler je imel na neki svečanosti v Berlinu govor, v katerem je med drugim dejal: Nemčija se trudi, da čim bolj motorizira promet. Zato skrbi nele za zgraditev avtobusnih cest, temveč tudi za večjo proizvodnjo avtomobilov. Avtomobile ne smemo

smatrati več za razkošje, temveč za sredstvo hitrega prevoza. Naša namera je, da bomo izdelovali avtomobile, ki si jih bodo mogli nabaviti najširši sloji. Doseči hočemo, da bo imel vsaj vsak peti Nemec svoj avtomobil. Avtomobilizem hočemo razviti tako, da bomo postali v tem pogledu popolnoma neodvisni od tujine.

RUMUNIJA

s Požar je uničil veliko gledališče. Dne 23. decembra je izbruhnil velik požar med predstavo v gledališču »Vox«, ki se nahaja v središču mesta. Med prologom je neki igralec opazil požar ter je takoj obvestil občinstvo, ki se je v silnem strahu spustilo proti izhodom. V istem posledju je bilo še eno gledališče, dva kinematografa ter javno kopališče. Igralci so se naglo rešili v oblekah svojih vlog. Medtem, ko je občinstvo bežalo, so se zrušili balkoni, stropi in težki svečniki. Hujše je ranjenih šest oseb, lažje pa večje število. — Požar je uničil vse zgradbo.

s Po volitvah v parlament. Točnih uradnih poročil o volitvah v parlament, ko to pišemo, še ni. Če vzamemo za osnovno povprečne številke, bi bila slika nekako tale: Vpisanih volivcev je 4,500,000. Volilo jih je 2,800,006. Vladni kartel je dobil 38% glasov s 146 mandatov. Od tega dobi liberalna (vladna) stranka okoli 100 mandatov. Narodna zanistična stranka je dobila 22% in 84 mandatov, Stranka »Vse za domovino« je dobila 17.2% in 66 mandatov. Racistična narodno krščanska stranka je dobila 33 mandatov, liberalni disidenti 15, madžarske manjšine 15, radikalni kmetje 7, agrarna stranka 5, ljudska stranka 3 in socialisti 3. Notranje politični položaj je popolnoma nejasen. Jasno je le to, da je liberalna stranka pripravljena

dr. Jegliča Jožef Zupančič. — V Zagorju ob Savi je zapustila solzno dolino vdova po rudniškem tajniku Pepca Razinger roj. Jan. — V Ljubljani so umrli: dežel. sodni svetnik v p. dr. Viktor Ahazihiz, Magda Janežičeva, davčni kontrolor v p. Leon Ozimič, uslužbenka tobačne tovarne v p. Otilija Zabavnik, Antonija Kraljčič roj. Schwentner, uradnik drž. železnice Josip Bezljaj, Marija Skrabec roj. Pollack in davčni upravitelj v p. Jože Levstek. Naj počivajo v miru!

frivovati Tartaresca in je težišče celotnega političnega položaja osredotočeno na družino Bratianu. Ta družina, ki je v zadnjih 10 letih storila Romuniji ogromno zaslug, pripada konzervativni struji v liberalni stranki. Razen tega je znana njen zvestoba do Francije in njeni pripravljenosti, da se prepreči vsak nevaren politični poskus. Dalje je družina Bratianu pravljena, da sodeluje z vsemi strankami, ki niso preskrajnostne. Znano je tudi tesno prijateljstvo te družine z bivšim romunskim zunanjim ministrom Titulescom.

FRANCIJA

s Odločni major. Na šest mesecev ječe in aicer pogojno je bil obsojen upokojeni francoski major Renauld, predsednik razpuščene vojne organizacije »Solidarité Française«, ker je dejal, da je njegov politični program, če bi prišel do oblasti, iztrebljenje komunizma in protidarstva, poleg tega pa bi dal takoj obesiti voditelja ljudske fronte Leona Bluma. — Pariski nadškof kardinal Verdier, ki se je pravkar vrnil iz Rima, je zaradi božičnih praznikov izdal pastirsko pismo, v katerem naglaša, da je usmiljenje sedaj potrebnejše nego kdajkoli. Lahko bi rekli, nadaljuje Verdier, da ljudje ne poznajo več ljubezni do bližnjega. Kaznokoli pogledamo, slišimo besede sovraštva. Nato podarje, da je dobrodelnost in usmiljenje najlepša krepost krščanstva in da je treba usmiljenje med verniki razširjati. Storiti je treba vse, da se ljudje med seboj pomirijo. — Določila o uvedbi 40 urnega delovnega tedna bodo po sklepu franc. vlade spremenili, v kolikor se nanašajo na vojna industrijska podjetja, rudnike in težko industrijo. — Proti okrnitvi tiskovne svobode, ki jo skuša za vsako ceno izvesti najbolj socialistična in demokratična vlada francoske ljudske fronte, se je izrekla strokovna zveza francoskih čačnikarjev, češ, da pr-

meni vladna določba o prepovedi izvoza francoskih listov, ki »škodujejo francoski časti«, uvedbo cenzure, kakršne demokratična Francija ne bo nikdar sprejela.

ČEŠKOSLOVAŠKA

s Iz dr. Beneševo božične poslanice. Češkoslovaški državni predsednik dr. Beneš je imel na božični večer velik govor po radiu. Dr. Beneš je povedal tudi sledete: Če smo v teku leta 1936 in v začetku leta 1937 govorili o možnosti evropske vojne, so vendar bili zadnji meseci leta 1937 izpolnjeni z diplomatskimi pogajanjem in sestanki, ki brez dvoma — ne glede na to, da je medtem izbruhnila nova vojna na Dalnjem vzhodu — potrujejo, da na kakšno evropsko vojno ni možljivo, da je možnost take vojne mnogo manjša, kakor pa je bila v preteklih mesecih in letih. Videti je, da velesile — vse brez izjeme — ko cenijo in merijo medsebojne moži, prihajajo do zaključka, da bi vojna v Evropi rodila nepopisno gorje, ki bi ne prisnelo nobene rešitve. Če vidim v letu 1936 leto težkih kriz in v letu 1937 leto izenačenja moži, se mi zdi, da bo leto 1938 leto pogajanj, razgovorov, iskanja po nekem sporazumu in slednjič tudi leto, ki bi prineslo sklepne vsaj delnih in prehodnih dogоворov, ki bodo vodili potem do končnoveljavnega sporazuma, kateri bo v Evropi dejansko zagotovil mir.

PALESTINA

s V deželi Kristusovega rojstva divja boj. Nedavno je prišlo do hude bitke med arabskimi nacionalisti in med oddelkom angleške vojske ob Genezareškem jezeru, blizu Tiberije. Angleške oblasti so izvedele, da se v soteskah blizu Genezareškega jezera skrivajo močni arabski oddelki, ki imajo veliko orožja. Zato so poslale nad njem močan motorizirani oddelek.

RAZNO

Koliko je živilih jezikov? Neka ameriška univerza je po dolgotrajnih ugotovitvah dognala, da je na svetu skupno 2796 živilih jezikov. Med njimi so taki, katerih se poslujuje le neznamno število ljudi. V pragozidih južne Amerike n. pr. živi indiansko pleme Weddah, ki šteje komaj še 50 oseb. Največ različnih jezikov — namreč nad 200 — se govori v Indiji. Evropa, ne vključi Rusije, ima 56 živilih jezikov, pri čemer pa razna narečja niso upoštevana. Če pristejemo številu živilih jezikov še izumrle jezike, znaš število poznanih jezikov 6760. Babilonska zmešljjava je bila torej prav obsežna.

Zivljene odrskrbe igralca. Angleški igralec Parker je vodil točen zapisnik o svojem delovanju. Po 45 letih nastopanja po raznih gledališčih je navedel to številke: v 45 letih je igral 1876 vlog in sicer v 1112 igrah. V vseh vlogah je bil oče 1420 hčeram in 320 sinovom, konkurs je napovedal 89krat, kradel 119krat, moril 468krat, požigal 44krat, ropal 916krat, 445krat je bil cesar, 102krat presto-

L. Ganghofer:

57

Martinj klošter

Roman iz začetka 12. stoletja

Poslovenil Blaž Poznič

»Kaj pa je dejal tukaj hudega?« je branil Ajlbert miljšega brata. »Saj je vendar resnica, da je pater v skrbih za kmete kakor koklj za svoja piščeta! In to mora tako biti, že zaradi njegovega imena! Komur je Ebervajn ime, mora biti pač dober prijatelj svinj!«

Izbruhnili je gromovit smeh. Reka je skočila jezno pokonec. »Ajlbertic Hotela je prijeti brata za roko, toda Ebervajn ji je zastavil pot: njegov obrez je bil bled in glas se mu je tresel. »Pustite ga! Ce se vaši bratje nič ne ozirajo na svoje prisotno sestro, kako naj pričakujem jaz, da bodo pokazali spoštovanje moji oblike in gosiu svojega očeta!« Tedaj je stopil gospod Vace v sobo; izraz njegovega lica in Rimigerjeva vrnitev sta povzročila, da so se fantje nehalli smejati; vedeli so, kaj ta trenutek zanje pomenja; iz čumnate se je oglasil ropot, kakor bi padel stol, in duri so se odprle za ozko špranjo.

»Poglejte, pobožni oče,« je zaklical gospod Vace s stisnjenim glasom, »poglejte, kaj je našel moj Rimiger. Pergament bo gotovo vaš, ležal je na vašem potu, gotovo ste ga izgubili.«

»Ne, gospod Vace, list ni moj!« Ebervajn je vzel pisanje v roke in ga razgrnil. »Tudi nobenega mojih bratov. Popotni pevec, ki je bil namenjen k vam, je pač izgubil ta list — posvetna pesem je.« In polglasno je prebral:

»Eber — merjasec, veper.

Orel kraljevi plove v sinjini, daljave objema njegov pogled, sonce ga vabi, da se ne meni za neznanih zvezdic lesket.

Gore so njegovo kraljestvo, ni mu za nižave nič mar, kjer domujejo v lesu gavrani, v skribi za svoje gnezdo vsekdar.

Gnezdo gavranje — lahko ostane, lahko ga vzame veter leden, lahko lisjakov rod ga zaleže, ki bi v veselje bil mu tak plen.

Orel kraljevi plove v sinjini preko najvišjih vrhov gorá, nič ne sprašuje, kdaj in kako se v lesu temotnem borba konča.

»Mojstrska pesem!« je zavpil gospod Vace ko je umar in pograbil težko, znova nalito majoliko. »Mojstrska pesem! Nazdravljam neznanemu pevcu s krepkim požirkom! Dobro želi lisjakom!« Njegov hričavi smeh se je izgubil v ročki.

Ebervajn je povesil svitek in zavzet pogledal po mizi naokrog. Povsod je zagledal iskreče se odi in razpaljena lica. Bilo mu je, kakor da ga blodijo divje sanje. Kako neki je mogla povzročiti takšno spremembu ta godčevska pesem, ki se mu je zdela borna in majhne umetniške cene? Gospod Vace je udaril z izpraznjeno majoliko ob mizo, smejoč se, in je hreščavo zavpil: »Sedite vendar, moj ljubi knežji gospod! Vam na čast se bom gostil in pil, in mislim, da mi v življaju ni teknila še nobena jed tako, kakor mi bo teknila danes! Vam

Dobren okus
je posebna prednost odvaljnega sredstva Darmol.
Vrh tega deluje milo in brez bolečin. Zač uživač odrasli in otroci radi Darmol
DARMOL

ki se je spustil blizu jezera v boj z Arabci. Ta bitka je bila dozdaj najhujša, kar jih pomnijo od začetka arabskega upora. Angliži bi se moralni umakniti, da jim ni prišlo na pomoč letalstvo in nekaj oklopnih avtomobilov iz Transjordanije. Strojnica in letala so nazadnje Arabe razgnala. Na obeh straneh je padlo precej ljudi in jih je veliko ranjenih. Zaradi tega so Angleži razglasili vojno stanje nad Galilejo.

RUSIJA

s V službi satana. Osrednji odbor sovjetske brezbožniške zveze je sklenil letos organizirati nadvse odločno agitacijo proti praznovanju ruskega božiča. V razglasu, ki so ga brezbožniki izdali, pravijo, da je od lanskega leta, ko so oblasti spet dovolile postavljanje božičnih dreves, opažati porast verskega čustvovanja v širokih ljudskih plasteh. To pomeni po mišljenu brezbožnikov nevarnost za sovjetsko državo in socialistično družbo. Zato bo brezbožniška organizacija storila vse, da ta pojav zatre. Od 25. decembra do 9. januarja bodo brezbožniki po vsej sovjetski državi priredili 28.000 protiverskih zborovanj, pri katerih bosta pomagala radio in kino. Za 5. januar, ko bodo verniki v Rusiji praznovali sveti večer, so po vseh večjih krajih ukazane maškarade in zabavne prireditve, da bi tako obrnili pozornost ljudi od verskega praznika. — Ruski samodržec Stalin mora naprej. Vojno sodišče sovjetske Rusije je te-

den sodilo razum sovjetskim višjim uradnikom in sicer med drugim Jenukidzu, Karshanu, Okaledziviliju, Čeboldajevu, Larinu, Metelju, Cukermanu in Stajgerja, ki so bili obtoženi veličizdaje in vohunstva v korist tujih velesil. Vsi obtoženi so »priznali svojo krivdo. Sodisce jih je obsodilo na smrt; smrtna kazen je bila tudi že izvršena. Karahan je bil veleposlanik, Jenukidze pa tajnik izvršilnega odbora komunistične stranke.

AMERIKA

»Pulena mu mečejo pod noge. Državnemu zboru je predložil državni predsednik Roosevelt zakonski načrt o pregledu mrež in delovnega časa, da bi se omejila brezposelnost. Skupščina je zakonski načrt odklonila in ga vrnila odboru, da ga znova predloži. Tudi predlagani načrt o uporabi prsežka letošnje žetve, ki ga je predlagal Roosevelt, je skupščina odklonila. — Združene države ameriške so zopel povisale mornariški proračun in sicer za 47 na 565 milijonov dolarjev. S tem je omogočena gradnja še dveh velikih bojnih ladij po 35 000 ton. Poleg tega pa hoče zgraditi Amerika še 27 križark po 5000 ton, osem rušilcev, šest podmornic in primerno število pomožnih ladij. — Japonski veleposlanik v ameriškem Washingtonu je po radiu izrazil svoje obžalovanje zaradi napada na ameriško topničarko »Paney.«

SLOVEČI LJUDSKI ZDRAVNIK

Zupnik Sebastijan Kneipp je nekoč rekel: »Cikorija mora biti v vsaki hidi. Ona ima v sobi veliko zdravilnih sestavin, ki ovirajo tvorbo želodčne sluzi, odvajajo zol, kar ga je odve, čistijo jetri, ki so verot raznim bolezni. Zato jedajo izkušene gospodinje vsaki kavi dobro mero.« Prvega Franceta, »Pravi Francet daje kavi okus, aroma, polnost in lepo zlatorjavno barvo, poleg tega pa posrepuje tudi zdravje. Dodajte ga rajši malo več kakor pa premalo!«

Prvič se je zgodilo, da se je zastopnik kakršne države opravičil po radiu. Roosevelt pa kljub temu ne smatra to opravičilo za zadostno, temveč zahteva, da sam japonski cesar da zanesljiva jamstva, da bodo ameriški državljanji in njih premoženje na Kitajskem popoloma varni.

DROBNE NOVICE

Umar je general Ludendorf, eden voditev nemške armade v svetovni vojni.

Skoraj osem milijonov častov riča so predelali leta 1937 v Italiji.

129.257.000 prebivalcev so imelo v letošnjem juliju Ameriške Združene države.

Šest milijard mark dolguje Nemčija Belgiji še izza svetovne vojne.

200 bojnih letal zgradi vsak mesec v Veliki Britaniji.

Komunistično zaroto so odkrili v južnoameriški republiki Peruju.

Za blaženega so proglašili italijanskega mučenca misjonarja Giacinta-Sangeletija.

80.000 km je prepresala angleška plesalka Pat Ingram v zadnjih petih letih; je merila kratek s posebnim aparatom.

V konkuru je prišel češki general Gajda, voditelj čeških fašistov.

Predlog zakona o razpustu protidržavnih strank je češkoslovaška vlada — umaknila.

Nove zakone o zapovitvi delavstva in ureditvi socialnega položaja izda italijanska vlada.

Neodvisno delavsko stranke je poljska vlada razpustila, ker so rdeči dobivali denar iz Sovjetije.

V novem romunskem parlamentu vladna stranka zase nima večinac; najbrž pojdejo na nove volitve!

Hud mrak je našel Nemčijo in divlja po vsod siloviti viharji.

53 »snežnih visakov« z 10.000 snačarji se je za božič odpeljalo iz Pariza v francoske gore.

KULTURNI KOTICEK

Kakor smo slišali, je Kopitar v svoji slovni sprečil misel, da bi Slovenci dobili nov črkopis, to je, da ne bi več pisali kakor so v prejšnjih časih, ko so imeli za en glas dve črki, a. pr. Št je š, št je ť, zh je č, Zelej je, da bi pisali en glas samo z eno črko.

Prvi, ki je hotel spremenili črkopis, je bil Štajerski duhovnik Peter Dajnko (1787—1873). Leta 1824 je izdal slovenc, ki jo je naslonil na vzhodnoštajersko narečje. Toda njegov črkopis, ki ga imenujemo dajnčico, ni zmagal. On je namreč črkopis praviljal s cirilico. Eno leto za njim je nastopal Franc Metelko (1789—1860), in Skočjana na Dolenjskem, duhovnik in profesor slovenščine v Ljubljani. Leta 1825 je izšla njegova slovica. V njej daje predlog za nov črkopis, 12 novih znakov je hotel nvesti. Nekaj črk si je zmislil sam, nekaj jih je sestavljal iz cirilice. Tudi ta črkopis je vzbudil odpor. Imenoval se je metelčico, po črki ž, ki ima res čudno obliko, pa žabica. Sedaj se je vnela proti metelčici a b e c e d n a v o j s k a. Nekateri so bili navdušeni za novi črkopis in ti pisatelji - metelčičarji so bili Blaž Potočnik, Jožef Burgar, Janez Začok in Franc Jelovšek. Izdajali so knjige, pisali in prevajali. Proti metelčici pa so se dvignili naši velikani tedanje dobe: Cop in Prešeren. Pomagal jim je duhovnik Jakob Zupan. Tudi Metelkovi dijaki so bili proti črkopisu svojega učitelja Metelka. Smrtni udarec dajnčici je zadal Anton Murko. Zmagala sta Cop in Prešeren, metelčica pa bila namreč od oblasti prepovedana. Še danes smo prevzeli gajico, črkopis, ki ga je sestavil Ljudevit Gaj, Hrvat, ki ga je pa on prevzel od Cehov. Gajica je prodrla in danes pišemo v tem črkopisu.

na čast! Samo vam na časti! Saj ste moj gospod! Moj gospod! Besede so utcnile v vptiju in smehu njegovih sinov.

Ebervajn je potegnil dlan čez čelo in sedel. Misli so se mu vrtele, nič ni vedel, kaj dela. Ni čul, da so se odprele duri v čumuato, iz katere je stopil Henink, vodeč za grebenico močnega lovskega psa, ni videl, da je Reka bleda in bliskojoč z očmi očinila svojega očeta, da je odšla od mize in zapustila sobo, kakor da noči biti deležna te ure. Z drhtečimi rokami je segel Ebervajn po kruh, ga blagoslovil in prelomil. »Vzemite, gospod Vace!« Ponudil mu je polovico kruha čez mizo. Kar je segla roka čez njegovo ramo. »Meni drugo polovico — moj Jelenko je lačen!«

Okoli mize so se bučno zasmajali. Ebervajn je šinil kvišku in videl, kako je Henink blagoslovjeni kruh vrgel psu, ki je z odprtim gobcem hlastnil po njem. Menihov obraz je vzplamtel od jaze. Z obema rokama je zgrabil za rob mize in je prevrgel, da je gospod Vace omahnil na stolu, da so se leseni krožniki, kositrne sklede in nalite majolike žvenketajo in ropotajo razletele na tlaku. »Tako končam to gostijo,« je zadonel njegov jezni glas, »in nič skupnega nimam več z vami!«

Grčajo od togote, a stisnjeni pestri in spačenim obrazom je šinil gospod Vace kvišku; njegovi sinovi so pa strmeč upirali oči v menihu — o-a je vendar bil, ki je zavpil te besede, in vendar se jim je zdelo, kakor da so čuli svojega očeta. Tako je zvenel njegov glas v jezi.

»Primite ga! Primite ga! je kribal gospod Vace.

»Osramotil je mojo hišo! Za to se bo pokoril!«

Henink je bil prvi, ki je segel po Ebervajnu. To je bilo tudi za psa dovolj, da je videl v menihu sovražnika svojega gospodarja, in tuleč se je zakadil vanj. Toda z

enim udarem je pobil Ebervajn žival na tla. »Sovražniki nad meno! je zadonel njegov glas in z ročko, ki jo je pobral s tal, je zamahnil proti Heninku. Toda udaril ni; iz dvignjene roke je izpustil ročko, sunil stran dva Vacemanova fanta in se s silnim zagonom pognal do razpela, visečega na steni; z obema rokama je zgrabil zanj in zavpil: »Odputst mi greh moje vroče krv, o Gospodi! Tvoje je maščevanje in pri Tebi pomoč! Eripe me domine, ab homine malo, a viro iniquo eripe me!«

Tedaj so ga popadli za roke, za prsi, za vrat; stal je in se ni branil, ko so viseli na njem kakor psi na ujetem jelenu. In gospod Vace mu je pomolil stisnjene pesti pod oči ter med umazanimi besedami stresel nanj golido svojega srda. Bridek smehljaj je prebegnil blede Ebervajnove ustnice. »Hlapec Vace, zdaj te poznam, zdaj mi kažeš svoje resnično lice! Dve solzi sta se mu potolili v brado. »Kako vendar stoji pravični pred hudočnežem — brez Brambe, osramoten in igra vsakršne zlobe!«

»Ujet stoji tu in bi se rad kazal še gospoda! In zmerjal! Proč z njim! Tja dol v mojo najglobljo luknjo! Pristrigel mu bom njegove črne peruti!«

Krike sinov, ki so suvali ujetega menija proti vratom, je preglasila Ebervajnova beseda. »Vace, avram tel Ker se ne bojiš Boga, se boj cesarja, pred katerega sodni stol te pozivam, knez svojega nezvestega hlapca!«

»Cesaric se je porogal gospod Vace med bučnim smehom. »Kje je, tvoj cesar? Stirideset let ga nisem videl, nisem žui nobenega njegovega poziva, mu nisem poslal ne enega moža v vojake. Vpij, le vpij, če te bo čul, če pride! Mislim, da ne bo tako brž našel gajbe,

lonaslednik, 4krat sultani, 22krat krvnik, 190krat pa je bil obrešen. Skupno je poljabil 18.836krat, 67 žen se je zaradi njega na odru ustreljalo, 12 ga je polilo z žvepleno kialino, 19 ga je okloftalo, 8 pa nanj strajjalo. Enega pa izraelske Parker ni povedal: koliko je v 45 letih zaslužil.

Spomin. Oče: »Cas je, da gremo spati. Mislim, da bi bilo dobro, če bi se že tudi Slavkin ženin poslovl.« — Mati: »Pusti ju, nai je malo pokramljata. Spomni se, kaj sva delata midva, ko sva bila mlada.« — Oče: »O gromska strela! Na to sem pa čisto pozabil! Ta koj ga zapodim.«

Zadnji Robinson je umrl. Robinson, ki je desetletja sameval na zapisušenem otoku sredi morja, se boril z Indijanci in se končno rešil, ate gotovo vsi čitali. Otroci se veseli, zanimivih njegovih dogodivščin, kjerkoj jih berejo. Iz Amerike poročajo, da je nedavno umrl zadnji potomec znamenitega Robinsona. Pisal se je Andrej Robinson in je prebival na samotnem otoku Kanai sredi Havajskega otočja. Otok je bil njegov, dovolil pa je prenesti tudi drugim, a samo

PO DOMOVINI

Iz raznih krajev

Vlčja gora. Zvesta »Domoljubovac« družina vranico in ledvice ter odpravljajo iz telesa snovi, je na Vel. Loka št. 33 župnije Vlčja gora. Ondi bero »Domoljubac« odbar izhaja, torej 50 let. Gospodar se piše Jože Pajk, kmet. Njegova hčerka Angelia je katoliška akademičarka v Ljubljani. Studira za profesorico matematike in fizike. Bog živi vrla družino!

Dolenjske Besetke. Letošnja ugodna zima nam nudi vedno pritiko za mal zaslužek. Banovinska drevenska zapošljava precej delavcev okoli cejo leta. Prav je tako, saj so naši ljudje zaslužka potrebujo kot malokje. Le to ni prav, da so delave tako slabo plačani. Osem do deset dinarjev na dan je vsakokrat premalo. Prosim vse merodajne osebe, da poskrbe tem delavcem plačo, kakršna jim za njihovo delo gre. — V naši fari je »Domoljubac« izplačal počasno podporo dvema naročnikoma. Še naprej bomo vasi ostali »Domoljubac« zvesti in še novih naročnikov mu bomo pridobili. Najmlajša »Domoljubovac« naročnica je pri nas enajstletne Minka Ponikvarjeva iz Sajeve, ki si ga je naročila iz svojih prihrankov. Posnemajmo jo tudi drugi!

Cri vrh nad Polhavim Gradcem. Letos smo pri nas dogradili našo kojo toliko, da smo jo tik pred prazniki spravili pod streho. Veliko je bilo truda, predno smo to potrebitno delo dovršili. — Tudi v naši fari smo ustanovili fantovski odsek. Fante, korajne na delo! — Za novo leto se pripravljamo, da bomo nabrali dosti novih naročnikov za »Domoljubac«, pa tudi za »Slovenec« in »Slovenski dom«. Zarivujmo radi za dober tisk! Denar, ki gre za dobre časopise, se bogato obrešte. Zato naj ne bo nobene hiše v naši fari, ki bi ne imela našega časopisa.

Trehija. Tudi v našem skritem količku slovenske zemelje se pridno gibljemo. Imamo fantovski in dekliški odsek, ki zelo pridno delujejo pod vodstvom našega gospoda župnika. Miklavž je os-

pod pogojem, da ne kadijo, nimajo avta in ne radija ter ne vživajo alkohola.

»Smajteli«. Žena je vložila proti možu tožbo, ker da je pretepa. Pri razpravi vpraša sodnik moža: »Zakaj pretepatete svojo ženo?« — »Gospod sodnik, samo tu pa tam jo tako za šalo obrišem.« — »Smajteli,« — »Najeti je,« — »Kaj je,« — »Čutite, in zaradi takih malenkosti vlagate še tožbo?« — Ona: »Gospod, vi ne poznam mojega moža. On se nekavka z roko in roko mu je »smajteli«.

Navada poljubovanja je prila iz Italije približno okoli leta 1550. Od takrat tudi moški snemajo klobuke in si dajejo roke.

Restavracija za otroke so ustanovili v Newyorku. Natakarice tega čudnega lokala, ki je namenjen za otroke, kateri neradi jedo, se spoznajo tudi v negi otrok, žel-natakar je bkrati zdravnik. Jedila so primerno izbrana, med jedjo nudi restavracija malim gostom posebno zabavo za dober tek po jedi se vršijo vesele otroške igre. Baje je ta imenitna gostilnica prav dobro obiskana od malega drobiša.

skal tudi naše društvo in obdaroval revne člane in mladež s atraktivnimi darovi. — Naša dekleta se urijo pod vodstvom naše neumorne učiteljice Marije Pavec v gospodinjski šoli. Pa tudi naši gospodarji in gospodinje so imeli že nekaj kriptnih predavanj, nekaj jih pa še bo. Le pridno se jih udeležujmo! — Za »Domoljubac« pa hočemo tudi letos poagilitirati in poskusiti, da ga čim prej spravimo v srečno hišo v naši fari.

Gorenja vas pri Ribnici. Dne 14. decembra je po budi boljezi uveril g. Janez Novak, pd. Kozina. — Dne 26. januarja prihodnjega leta bi bil izpolnil 81. leto življenja, pa ga je dober meseč prej poklical k sebi. Pokojni je bil zvest prijatelj našega lista. Od prve številke ga je imel naročenega. Za 50-letnico »Domoljubca«, ko je bil pri svoji hčerkki v Ljubljani, je se z zadnjimi močmi še sam potrudil v naše uredništvo. Prav do zadnjega dne, ko so mu moči popolnoma odpovedale, je prebiral naš list. Svojo težko bolezzen in vse druge tegobe je prenašal z veliko potrežljivostjo. Zaradi hude arčne bolezni je dolge dneve in noči presezel, pa ni nikdar nč potolčil, ampak bil vedno dobre volje. Pokonali so ga 16. decembra v sv. maksa. Kljub izredno slabemu vremenu ga je spremljal na pokopališče veliko ljudi, da so na način pokazali, kako je bil rajni splohovan in cenjen povod. Od 12 otrok, ki sta jih z rajno ženo Nežo vsegajala, jih živi sedaj še devet. Izrekamo jim najiskrenjejošo poželje, za rajnega pa prosimo Boga, naj mu bo bogat plačnik.

Skočiljan pri Mokronogu. Oni teden je bil v nekem listu objavljen dopis, ki na prav poseben način slika življenje v našem kraju. Dopisu je že

na zunaj videti, v katerem zelniku je zrasel in temu je napisan. Nedostojni napadi na cerkveno delovanje in na našega blivjega dekanu so tako nerodni, da dopisnik dobrohotno svetujemo, naj se rajši posveti svojemu poklicnemu delu, stvari pa, ki jih ne razume, naj pesti pri miru.

Leskovec pri Krškem. Kakor srake kradejo dandanes ljudje, ki ne znajo več ločiti med svojim in tujim. Na božičnem semnu je zmikati odnesel trgovcu Francetu Božiču iz aktovke obrino dovoljenje in 2000 dinarjev gotovine. Aktovko in druge važne listine je tuk pustil ne-dotaknjene.

Bleke. S kozolca je padla in se močno poškodovala Jelčeta Zakraješek s Strmice. Želim ji skorajnje okrevanje. — Imeli smo duhovne vaje za žene in dekleta, ki so lepo uspele. — Letos smo imeli zelo slabo letino. Kar nam niso učile vremenske nezgodne, so pa pobralo gosečice in rja. — Sneg je zapadel in s tem se je naš kraj odpril smučarjem, ki bodo pri nas dobili takoj lep teren, kot morda nikjer druge. — Sesnki našega fantovskega odseka se vrše vsak četrtek in fastje radi prihajajo v druščeni dom, ki je naši mladini postal druga domača hiša. Naša mladina se zaveda, kaj zanje pomeni krščanska izobrazba, zato tudi s preizročem gre preke laži in intrig, ki jih nasprotuje naše prosvete trosijo brezupčno po fari. Naša mladina ve, da je ta orožje podlega človeku! Fantje, le korajno po začrtani poti naprej!

Leskovec pri Krškem. Ker biti leto h koncu, opozarjam vse »Domoljubovce« naročnike, da povračajo naročnine, oziroma si zagotovijo »Domoljubac« za naprej. Zato nisi ne želite v zlo našim možem oziroma dekletom, ki jih pridejo v kratkem na to spomenit. »Domoljubac« bo pač najboljši vaš prijatelj tudi v bodočem letu. O dobrem prijatelju pa veja, da ga ne odkupijo kupi zlata. Zato mu moramo več ustati zvesti. Pridobi si je že nekaj natisih naročnikov, pa si bo že pridobil tudi drugih. Tudi letos bo naše geelo: v venko hišo »Domoljubca«!

Bela cerkev. Pred Božičem smo imeli na podružnicu v Tomajiji vasi kar dva mrlička na enkrat, kar se menda še ni zgodilo. Oba, Jože Ročič in Martin Bakše sta dosegla visoko starost. Krka je pred prazniki zopet prestopila bregove

kamor te bom skril. Zgrabitte ga, moji tisičački! V luknjo z njimi!

Kričec so ga pahnili iz dvorane in dol po strmih stopnicah; težka vrata so se odprla pred njim, omahnil je v temo in mrzel, zatohel zrak, za njim so zabobnene podnice in zarožljal železni zapah. Zunaj smeh, ki se je oddajeval, ki se je razgubljal kakor v veliki daljavji, potem topa tišina...

Ebervajna je iztegnil v temi roke; njegovi prsti so se dotaknili mokrega kamna zidu in železnega obroča. Mrza groza je spreletela njegove ude in kolena so se mu zašibila.

Prekrizal je roke na prsih, kakor bi hotel s silo obrzdati vihar svoje duše in iz njegovega vročega srca je privrela glasna molitve. Toda nenadoma je utihnil, zakaj na uho mu je udaril neki šum. Zadržal je sapo in prisluhnil. Zopet je rahlo zašumelo in gnus ga je stresel: misel na kostnico ga je obšla in videl je švigniti podgrano.

Sumotalo je, in medel stok je prihajal iz kota temnega prostora. Prestrašen je Ebervajn odstopil. »Kdo je v moji ječi? Ce si človek, govorit! Stok se je spremenil v ječanje, v govorico bolečine brez besed, da je Ebervajnovo srce vzrepcalo. »Usmiljeni Bog!« je jeknil, padel na tla in v plazeč se po opločnicah tipal z rokami pred seboj. Dospel je do napol strohnele slame in zdaj do žloveškega telesa, skoraj nagega, z mlahavimi rokami in odrevnenelimi prsti, z golobradim licem in kratkimi lasmi. »Deček, ki sem ga prišel iskat! — Vaceman!

Z obema rokama je segel v temo in prizel omajhodo dečkovno glavo na svoje prsi, da je fant zabebljal: »Kdo je pri meni?«

»Nekdo, ki ti hoče dobro!«

Tedaj se je razleglo iz teme ko ihče krik obupanca: »Ali še živi kdo, ki je dober?«

»Da, da, da!« je zaklical Ebervajn in glas se mu je topil v solzah. »Vsemogočni Bog v nebesih, kako slepa je bila moja duša! Misil sem, da bledim, da si me zapatil — zdaj vidim: bila je pot Tvoje ljubezni, ki me je pripeljala tu sem, da bi našel tega otroka!« Cutil je, kako tipajo dečkove roke po njem navzgor, kako so se mrzli, drhteči preti dotaknili njegovega lica, mokrega od solz.

»Joče — nekdo, ki joče zaradi ubogega Huceta! Ali si tudi ti kozji pastir, ali je tudi tebe kaznovati?« Iu kakor se oklene toneči bruna, ki mu ga je vrgel nasproti sočutni val, tako je objel fant z obema rokama svojega druga in se krčevito ihče privil k njemu. Iz hiše nad njima se je čul zamoikel hrup — kričanje Vacemanovih sinov, ki so bili postavili prevrnjeno mizo zopet na noge in so praznili majolike na srečo njihovega bodočega časa.

Ebervajn je začel tipati okoli po temi in njegova roka je našla ob steni napuščen kamen; sedel je nanj in si dvignil dečka na kolena; fant je ječal, zakaj gibanje mu je večalo bolečine in na Ebervajnovo vprasanjo je začel med pretrganim ihčenjem pripovedovati, kaj je bil zagrešil, kakšna kazen ga je zadela, kakšne muke in trpljenje je prestajal v tem temnem podzemljiju. Njegova pripoved je bila reyna na besedah, pa je razodela vendar več kakor je moglo prenesti Ebervajnovo sreco. Pritisnil je dečkov obraz na svoje prsi, da bi umolknil, in vtem, ko ga je z nežno roko gladil po sršastih laseh, mu je šepetal v domači govorici njegovih gora: »Ne smeš jokati, fantek! Poglej, saj prihaja tudi zate dober čas. Stregel ti bom, da boš ozdravel in rad te bom imel vse svoje življenje. In več, moje roke te bodo že nosile, dokler ne boš mogel teči zopet z svojimi nogami. Da, da, le potrpi, ko se odpro vrata: kako te bom zanesel ven na ljubo sonce!«

in poplavila polja, tako da je nevarnost, da bo začela ozimina pod vodo veliki. Upamo, da bo vaj sedaj nekaj časa bolj suho vreme.

Rofca ob Savlji. V prečni grob smo potekali ed. Marijo Jannik iz Vimpazel. Pokojna Marija je bila vsoj fari, zlasti pa mladini vzor tepega življenja. Nobena red je ni zadržala, da bi ne bila šla več dan v cerkev. Vč mesecov je boliha, nazadnje pa je podlegla, starca 53 let. Vsa v celičju in belih je tekala na mrtvaškem odru. — Isti dan smo pokopali tudi znano Lipnikovo mater. Naš obema sveti večna luč!

Zmizne pri Sk. Luki. Ker je del naše občine hudo prizadelica toča, amo po vseh, ki niso toliko trpele, nabirali prispevke. Akrila se je lepo obnašela. 48 najbolj prizadetih posameznikov je dobitilo po 10 kg krompirja, 12 kg prosi in napotrebnejši se po 10 kg fitola. Lepa je taka bratska samopomoč! — Banovinska cesta bo na Crni vrh menda skozi Bodovlje, ne pa po hrastniški grapi, kadar jo želi večina prehivatev. Škoda, da nam ni uspelo prizadeti merodajnih činiteljev, da bi bil naš predlog boljši in cenejši...

Raka pri Krškem ko so oznanjali zvonovi božični mir, pa so tudi pogrebno pesem mladi materi Malki Kotar iz Raškega vrha, ter 90 letni vdovci Heliopi Kopiza iz Sel. Pojanašca, ki je živel tako visoko starost, je imela za dobrodelne svrhe vedno odprte roke. Večni pokoj! — Ob zadnjem letu vabi »Domoljub«, ki je tako redno prizadai naše novice celo leto, da mu prav vsi ostanemo zvesti tudi v božiče. Potrudimo se, da ga narode tudi one družine, kamor dosej že ni prihajal. Mi pa se bonito, če Bog da arče, pravice do svojega skota v »Domoljub«, na katerega smo že kar »instabularim«, tudi v božiče poslavali, da bo takoj list za naše narodne čim bolj zanimiv. Srečno novo leto!

Souljenja vas pri Novem ustanu. Z našega konca malokda; čitamo v »Domoljub«, kot da pri nas ne bi bilo nikoli nič novega. Ob najmanjšem detju imamo toliko blata, da človek skoraj ne more prizaditi v Novo mesto. Ze mnogokrat se nam je obetalo, da bodo delali preko vasi banovinsko cesto. Sedaj vse molči, mi pa potrežljivo medamo blato. Isto je v nepotrebnum vodovodom. Ze pred več leti so boddile po vasi komisije, si ogledovali teren, vodovoda je danes ni. Čakamol — Stara emolejka cerkev je bila v zadnjem času znotraj čisto prenovljena, upamo, da bo tudi se zunaj dobila primerno obleko! — Pa tudi sicer delamo pri naši! Imamo gasilsko društvo, življenejsko in sed-

janško društvo, ki si je to jasen s pomočjo banovinske podpore sezidal moderno sedlo esilinico, ter končno lastovski odsek. Posebno zadnji je delava. Dvakrat na teden ima telovadbo, enkrat telesko pa se fantje v velikem številu zberejo na prosvetni sestank — Tudi nam je letošnja roča učinkla mnogo pridekov, ljudje s skrbjo glej v bodočnost. Ciganov in drugih beratev pa je toliko, kot že dolgo ne. Očitivno ne velja ved oglaševalcev občine, po katerem je beračevo po krajih, kjer je bila toča, prepovedano. Naši se v tem pogledu napravi končno red! — Čaoepija, poseljeno »Domoljub« imamo pri naši precej, za bodoče bi bilo želite, da bi se katoliško časopisje še bolj razširilo.

Sinji vrk. Ze dalj časa se je pritoževal posetnik Ivan Simonič, ki ima trgovino, da mu nekdo prihaja ponoči v postec s ponarejenimi kljuci. V toku zadnjih pet let mu je neprijetni gost odnesel po malem več tisoč dinarjev. Nedavno pa je prišel ponoči skrivnostni gost ponovno v trgovino, oborožen s puško. Odprti je trgovski lokal in pri drugih vrati takoj nerodno ravnal, da ee mu je puška spražila in ajeja samega ranila ter je pri tem pozabil ključ v vrati. Simonič ima edaj kar dva ključa od svoje trgovine. Ponarebenega nočnega gosta pa so morali odpeljati v bolnišnico.

50 let redno prihaja v njeno hišo, jubilantki čestitamo k 75 letnici in ji želimo, da bi jo Bog ohrani še dolgo let, da bi se naprej zdrava ter v veseljem prebirala »Domoljub«.

Trebelno pri Mokronugu. Tudi naša mladina je začela življeno gibati na društvenem polju. Kar

Dol pri Ljubljani. 75 letnico starosti obhaja te dan in 50 let naročnika Domoljuba Grubek Marija, posetnik iz Brinje Št. 9. iara Dol pri Ljubljani. — Imenovanja je klub starosti in dan je zelo veliko pretrpel, trdno, delavno in skrbno mati treh pre-skrbjenih sinov. V prostem času mnogo čita, posebno drag je »Domoljub«, ki že

»Domoljub«, ki že

ni bilo vredno več kot življenje ubogega zajca! Zdaj pa kar na lepem priznaju vprito lega svetega moža, da si res ubil Juvaj! Vas ladi ti ne bodo že prav nič pomagale!

»Pred menoj nou puč ali treba ničesar priznati, rai sem mu vrzel njegov greh v obraz in ni ga zatajil, ker ga ni upal tujilje je omenil Jošt.

»Da, ubjal sem, a ti me ne boš nikoli sodil, je revščnik Vrbale

»Vidis, tako jet sodil te na bom, a priznat si, morda se boš kasneje še kesal, ker si prehitro rekel! Zdaj boste tudi vi lahko pričali za mene pred sodnijo in povedali, da je cigan sam tudi prod vam priznal svoj zločin!«

»Svedova lahko to pričam, še bo toda še živ, je mirno odvrnil sivček

»Kaj bi ne bili tivi, je ugovarjal mladenič. Jošt je samo zmigal z ramama.

Vrba se je vse čas zaznajivo režal:

»O pričah govorita, o sodniji in pravici. V hodi smo in sodnija je že zelo daleč, če se ne motim, menda najmanj tri ure boda. Če si domišljša, da me boš tja privzel, se debebo mitik, da veš, kajti raje se vležeš sredi poti in se ne ganem, karok da bi me gnal kot voli v mesincu!«

»To bomo pa še videli. Vidis, Žilavko imam s aebom in kadar se boš obotavil, bom udaril Verjemi mi, da mi je prav vseeno, kam zadeuem, pa četudi te ločnem po glavi in ti skodram mežgane, kajti neusmiljen bom s teboj, kot si ti z drugimi! Zdaj pa na potic!«

Divji lovec je pokimal Joštu in snuil cigana v hrbi:

»Počasi stopaj in ne skušaj mi uitil Žilavka je kakor kača, kar živignila ti bo okoli tesarjev in kmalu boš ves klobasast!«

»Ne bodi neusmiljen! je zaprosil starec, ki se mu je cigan takoj zasmilil.

Tonč je samo pomčiknil, saj so bile vse njegove besede pač le besede in bl se nerad lotili k ţi Žilavko cigana, tudi če bi mu hotel pobegniti.

vrstijo se v domu na gestankih fantjo in dekleta. Prvi uspeh so nam pokazali že na praznik po polnini. Za novo zavaro bodo poskrbili na novega leta dan. — Nasadoma je smrta Marija Stančar, ki je nad 30 let vestno opravljala službo babice. Kako je bila priljubljena in spoštovana je pričali njen lepi pogreb. Zapušča 9 otrok, katerim izrekamo iskreno sožalje. — V preteklem letu so imeli nekateri precej opraviti z sodiščem in sicer za brezposembne stvari. Ljudje bolj, bodite pametni!

Borštaj. Umrl je v 20. letu starosti po dolgi in močni bolezni Jože Novšak. Bil je član županovega odseka. Oh pripravljen na prosvetni tabor je bil odboru v veliko pomoci. Vendar je elstil, da bo kmalu varil, ker si je takoj po taboru dal napraviti belo oblike, v kateri je reklo, da bo na mrtvalken održal ležal. Pogreb je pokazal, da je še priljubljen povod. Takoj ob eni popoldne so začeli prihajati ljudje od bliža in daleč, da se zadnjič pozdravijo razinega Jožeta. Pogreb se je udeležili poleg domačega župnika še trije županjenki duhovniki. K pogrebu je prišlo tudi šest žentov v kroju in godba iz Radine. Ljudje so govorigli, da Log, od koder je bil Jože doma, ni še doživel tako lepega pogreba.

Iz naših društev

Dol pri Ljubljani. Katol. prosvetno društvo uprizori na novega leta dan ob 3 pop. v prosvetni domu pretrseljivo dramsko: »Bele vrinice. — Prijatelji prosvete pridite pogledati!

Bob. Prosvetno društvo Velike Lašče ponovi v nedeljo, dne 2. jan. ob 3 pop. v društvenem domu v Robu Medvedovo Štirldejanko »Starci in mladidi. Vljudno vabljeno!

Erka. Prosvetno društvo uprizori na novo leto ob 7 zvezd in nedeljo, 2. jan. ob 3 pop. igro »Miklova Zalac. Vljudno vabimo!

Ribnica. Na semanji dan dne 2. januarja ob 10 dopoldne bo v Ribnici v dvorani Hranilnice in

Gustav Strelša:

Oglarji

»Čemu mi preči, vaj vendar več, da se te ne bojim, kakor se ne bojim nikogar, sicer bi ne živel v tej samotni lopici.«

Vrba je zdajival. Hotel je starca prisiliti, da mu vse pove. Ze je dvignil pest.

»Pusti stare ljudi, spoštuji jih in posruži jih, če moreš! je začul tedaj za hrbtom zvenec gina. Preden se je ozril, je stal za njun divji lovec in se mu hahijal.

Vrba je spustil stvca, ki ga je že zgrabil, da je starec odlepel v kot. Zaletel se je besen proti Tonaču, da bi ga podri na tla, hoteč zbežati.

Zmotil se je. Ze ga je Tonč zgrabil in stresel: »Zdaj se boš še nad tem starcem znašat. Jošt, ali ste mu kaj preveč povedali o njegovem slavnem bodočnosti?«

Cigan je mahal okoli sebe, a divji lovec je bil prizadiven:

»Ne boš mi ušel, da več! Moje posti so silnejo kakor tiste rečetevo pri sodišču, kjer si se izumnil! Ne, ne pojdi! Pa će me tudi zapro, ti boš vendar sedeti!«

Cigan je zaklet in se sklonil ter hotel nepriskakovano z glavo suniti nasprotniku.

»Kakor malaš! je kriknil Tonač, vjel ciganovo glavo med noge in ga jel udrihal po riti, da se je kar kadilo. Naložil mu jih je kakor otrošku, šeprav se je Vrba branil. Nata si je odpasal vrv, ki jo je nosil s seboj, in ga krepko povezal, da z rokama niti gaušil ni več mogel:

»Takole, vidiš! Zdaj si preskrbljen, kakor otrok v zibelki. Veruj, da bom pazil na to kot mati na svojega edinec!«

»Pusti me, bedskit! je zahrulil cigan.

»Svedova sem bedak, pa še kakšen Mendo, da bi se zdavnaj na sodnijo in izpovedal, kako in kaj ter naznani tudi tebe, sem se še dalje potepal po hosti in trepetal za svoje življenje,

ni bilo vredno več kot življenje ubogega zajca! Zdaj pa kar na lepem priznaju vprito lega svetega moža, da si res ubil Juvaj! Vas ladi ti ne bodo že prav nič pomagale!

»Prod menoj nou puč ali treba ničesar priznati, rai sem mu vrzel njegov greh v obraz in ni ga zatajil, ker ga ni upal tujilje je omenil Jošt.

»Da, ubjal sem, a ti me ne boš nikoli sodil, je revščnik Vrbale

»Vidis, tako jet sodil te na bom, a priznat si, morda se boš kasneje še kesal, ker si prehitro rekel! Zdaj boste tudi vi lahko pričali za mene pred sodnijo in povedali, da je cigan sam tudi prod vam priznal svoj zločin!«

»Svedova lahko to pričam, še bo toda še živ, je mirno odvrnil sivček

»Kaj bi ne bili tivi, je ugovarjal mladenič. Jošt je samo zmigal z ramama.

Vrba se je vse čas zaznajivo režal:

»O pričah govorita, o sodniji in pravici. V hodi smo in sodnija je že zelo daleč, če se ne motim, menda najmanj tri ure boda. Če si domišljša, da me boš tja privzel, se debebo mitik, da veš, kajti raje se vležeš sredi poti in se ne ganem, karok da bi me gnal kot voli v mesincu!«

»To bomo pa še videli. Vidis, Žilavko imam s aebom in kadar se boš obotavil, bom udaril Verjemi mi, da mi je prav vseeno, kam zadeuem, pa četudi te ločnem po glavi in ti skodram mežgane, kajti neusmiljen bom s teboj, kot si ti z drugimi! Zdaj pa na potic!«

Divji lovec je pokimal Joštu in snuil cigana v hrbi:

»Počasi stopaj in ne skušaj mi uitil Žilavka je kakor kača, kar živignila ti bo okoli tesarjev in kmalu boš ves klobasast!«

»Ne bodi neusmiljen! je zaprosil starec, ki se mu je cigan takoj zasmilil.

Tonč je samo pomčiknil, saj so bile vse njegove besede pač le besede in bl se nerad lotili k ţi Žilavko cigana, tudi če bi mu hotel pobegniti.

Sivček ju je še zadrževal:

»Počekaj mladenič, da ti kaj povem! Dobra bodočnost te čaka in srečen božič!«

»Hvala vam! Rud bi, da bi mi kaj prerekoval, toda belje, da ne vem nimaš! Preiskovale je minila, sedanost je ne bojim, čeprav je videl dokaj žaltavo, a za bodočnost pa raje nečem vedeti, če je alaba in tegobna, bom nejovočen in nemirem, še pa je dobra, je bom se bolj vesel, ko pride nepridakovano in zasijanje uenadoma, kakor mavrica na temnih oblikah mojega mladega življenja!«

»Pametni fant si! Bog te spremlijaj in sreča naj bo s teboj, prava stanovina sreča, ki je jo tako malo na svetu!«

Tonč je še enkrat starčka pozdravil, a cigan ga ni niti pogledal.

Sivec je še obstal pred koliko in zrl je dolgo za odhajajočima, dokler nista zginila med visokimi borovi in se skrila v hesti. Sele potem je tudi sam počasi odšel v hobo, zaprl za seboj vrata in pokleknil na skromni klečalnik pred svojim ležiščem, kjer je pričel vneto moliti in se križati.

Gord je tajinstveno žuštel, Mrak je ležal na zemlji. Sence so zgodili hodo v nepredvidno gmoto, po kateri sta hodila cigan in Tonč, oba tod doma. Stopala sta mirno in enakomerno, kakor pri belem dnevu, saj jima je bila zasna vsaka stenica in siedeni grm, mimo kogega sta hitela.

Prištel je mesec in skušal prodreti skozi gesto vejevje. Naposled je obvilek nekje nad vrbovi mrežast in sanjan kakor velik žareč pajek v črni mreži, skušajoč z mlečno mesedino prodreti globljo in globlje.

Tonč in Vrba sta sedela na mahu in podliva, preden sta se napotili homa na zadnji del hribovja in potem v dolino in dalje v mesto.

»Da se ti vendar ljubi vlačiti me okoli! Ali pozabilis, da boš sam prišel z dečja pod kap, saj te bodo takoj zgrabili in zaprli z menoj vred-

posojilnice občni zbor Rešetarske zadruge. Vsi člani so vabljeni, da se zanesljivo udeleže, ker bomo obravnavali važno zadevlo. Odbor.

Sv. Lenart nad Škoľo Loko, Kat. prav. drav. priredi v nedeljo 2. januarja ob 3 popoldne ljudsko igro »Črna žena«. Vabilo!

Artiče. Prosvetno društvo uprizori dne 2. januarja ob 3 popoldne v ljudski šoli v Artičah vselejtrogo »Z dežja pod kape«. Vsi prijatelji sneha in veselja vabljeni!

Za 550 din. plačljivih v mesečnih obrokih po 110 din. se lahko udeležite 6-dnevne potovanje v Budimpešto. Upoštevana vožnja s posebnim brzoviskom, prevoz v hoteli, prenošenje, zajtrk, kolktivni potni list, vizum in vodstvo. Zahtevajte brezplačna pojasnila od Tujsko-prometne sekce Kluba esperantistov, Ljubljana, Dvoršakova ul. 8.

RAZNO

Duhovne vaje v Domu sv. Ignacija pri sv. Janežu v Ljubljani, Zrinjskega 9: Za moše: od 10. do 14. januarja; za lante: od 31. januarja do 4. februarja. Zadelek sicer prvega dne, sklep zjutraj zadnjega dne. Priglasiti se je treba vsaj teden prej. Vsak udeleženec dobí posebno sobico. Oskrbnina znaša za ves čas 100 din.

n Usmiljenim srečem! Zadelek od kapi je bil že nad 2 leti bolan St. letni Jože Vidrih v St. Petru št. 35 pri Novem mestu. Težka bolezna je njemu in ženi vzela tako rekoč vse. Prosimo vse, ki morejo, naj trpečemu starčku s primerno podporo olisijo žalostni položaj. — Kdo se reveda usmili...

Sejmi

do 6. jan. 1938.

2. jan.: Živinski in kramarski, Ribnica in St. Vid pri Stični-Radohova vas. 3. jan.: Živin. in kram., Novo mesto ter Živin. in kram. Dol. Logatec. — 4. jan.: Živin. in kram. Domžale. 5. jan.: Govej in svinj. Krško.

Opomba. Zadnja leta je bilo veliko sejmov prearejenih, nekaj ukinjenih in nekaj novih dovoljenih. Ker o vseh spremenitbah nismo prejeli poročil, ne odgovarjamo ne danes ne v bodoče za točnost vseh podatkov.

V vsako hišo Domoljuba!

Povem ti pa, da bom vse tajil do zadnjega, pa četudi bom stal že pod vislicami, je hripavo tildil cigan.

Tonč je zamahnili z roko:

»Kriv si in kaznovan moraš biti ter tudi boč, da veš! Ce kaznujejo tudi mene, pa naj me, samo ne vem zakaj?«

Cigan se je nekoliko obrnil na mahu in se zamislil:

»Je že tak! Malokdaj govorim, kar je res, a zdaj ti bom povedal samo resico! Pri ciganih sem imel tovarika, ki je vse, kar se je slabega zgodilo, padlo navadno na nj. Ce je kdo ne vem kaj zatrepi, on je bil obodžen in on je bil kriv. Vsake tativine, vsake goljufije, sploh vsega je pravica obodžila najrajkiji njega in tudi tovariši zami so radi pričeli proti njemu. Čeprav je bil na kilometre oddaljen od zdeželina. To je bil nekak srečelov, kamor je najrajkiji treščilo.

Premolknil je nekoliko in nato nadaljeval:

»Tudi pri vojakih smo imeli takega tiča. Vse kazni je le on prenašal in molče trpel. Čudno, da se te vrste ljudje tako jekljeni kakor neobčutljivi, čeprav so morda boljši kot stotine drugih. Toda pač morajo biti tudi taki nesrečni.

»Kaj mi zdaj to čekaš?« se je začudil Tonč, saj pač ne misliš, da si ti kakšen tak revež?«

»Kako naj to mislim? Ampak s teboj je nekaj takega, vsaj men: se zdi, da si tiste vrste Slovek, ki lahko po nedolžnem mnogo prenesa. Da, to sta posebni ljudje, ki mornate trpeti za druge, morda zato, ker imate v sebi posebno silo in moč.«

»Hvala ti za tisto silo! Hajdi, pojdiva naprej!«

Spet sta se vrnila na stezo in se okrenila proti glavnem cesti. Ko sta se že bližala mestu, je Tonč na parobnik gozda zagledal orožnika. Kakor je nameraval sam k sodniji in se postavljal zapreti, tako ga je zdaj nenadoma popadel kes. Kaj je mu sodnik ne bo verjal, da ne bo hotel začiščati samotarja in ga bo kopov Vrba pretentil s svojo zgovornostjo? Res sodnik pozna ljudi, toda zmotiljiv je, saj je samo človek.

P I S A N O P O L J E

Božična noč

Božična noč, kako si lepa!
Iz hlevca te krasí sijaj. —
Novida roka ti odklepa
nocoj nad Betlehonom raj.

Božična noč, kako si sveta!
Med nami v jaselcih je Bog.
Skrivnost je svetu razodela:
odrešen človek je nadlog.

Božična noč, kako si srečna!
Tvoj svav glasi sez: Mir ljudem!
Objema nas ljubezen večna
in blagoslov deli stvarem.

Božična noč, ti znamenita!
Sam Bog umaznili arđ je svoj.
Variga robstva je razbita,
sovraščivo v mrak beži nocoj.

Božična noč, ti noč nebeška!
Moldijo vzdihl tug in ran.
Zdravite srca se Sloveška,
smehlja se jutto — sveti dan!

Limbarski.

Jasna beseda

Pariski kardinal Verdier je izdal po vrtni vtični iz Rima pastirsko pismo, v katerem govorí o vtičih, ki jih je dobil pri obisku pri sv. očetu. Poleg tega pa je njegovo pismo odgovor na vabilo, ki jih francoski komunisti že dve leti pošljajo francoskim katoličanom za sodelovanje na političnem in socialnem področju. To vabilo označuje v Franciji kot »ponujano roko katoličanom.«

Kardinal v svojem pismu v začetku govori o tem, da svet danes najbolj potrebuje prave krščanske ljubezni. To potrebo poraja

In divji lovec je sklenil pobegniti. Da, nenašoma mu je bila njegova svoboda, ki jo je užival, dragocena in nila. Hipona je zaslužil, da bi moral v ječi brez rje zblazneti. Spustil je vrv, za katero je bil cigan privzeten, in stekel je nazaj proti hosti.

Vrbo je vedel, da jo sam ne bo mogel odpetati, ker je zvezan na rokah in orožnika sta bila že blizu. Zloben, kakor je bil, ni privožil Tonča, da bi pobegnil. Zato je na orožnika glasno zakričal, da je odjeknilo čes plan:

»Zgrabihte ga, morilca divjega lovca!«

Orožnika sta pritekla, eden je takoj spoznal Vrbo in ga prijet, drugi je odhitel v gozd za Tončem. Zato se je pok in nato lomastenje vej. Šele čez čas se je dragi orožnik vrnil sam. Povedal je, da je strejal in da je najbrž divjega lovca razsil.

Ko so orožniki privedli v zapor zvezanega Vrbo, je ječar Hlebec kar tlesknil z ježkom. Kolabasti malci možek, rdečega možoljstva obraza in ribjih, mrtvih oči, si je od veselja mel roke, koga je zagledal pred seboj:

»Pu so te vendar privedli nazaj, tiček moj! Vidiš, vsak hudebolec se vrača rad ali nerad sem, kjer se deli pravica!«

Od samega veselja se je tisto noč napisil, saj ga je vedno peklo, da mu je cigan v preiskavi pobegnil in je potem revez sam prisel v disciplinarne preiskave ter se moral zaradi njega zagovarjati. Zato je zdaj za Vrbo dobro poskrbel in ga prikoval z verigo k stolu, da je mogel cigan samo v postelj in nič dñe. Ponosil, ko je ječar prikrovratil pijan domov, je vzel ključe in ga prisel obisat. Cigan je spal. Starec ga je ogledoval in kimal:

»Počasi se boš tudi ti unesel kakor vsaki! Zdaj sem brez skribi za te, te mirno počivaj!«

Drugo jutro pa je ječarjeva žena svojega moža niti prebuditi ni mogla, saj se ga je preveč natahal. Ker se le ni in ni hotel predramiti, čeprav

množica nesrečnežev po vsem svetu. Dogodki na svetu kažejo, da ljudje ne znajo več ljubiti, vsepovsod vidimo le sovraščvo, vojno, razredni boj, preganjanja in umore. Toda kljub temu žalostnemu stanju na svetu se kristiani ne bodo izneverili svoji zgodovini, katera označuje Kristusovo ljubezen. Kakor se Kristus ni nikdar obrnil od tistih, ki so po rebovali potomi, tako se tudi kristiani ne smejo.

Toda kljub tej ljubezni je kristianom nemogoče sodelovati z ljudmi, ki oznanijo docela drug nauk kakor pa je Kristusov. Krščansko delo je prežeto z duhovnostjo, delo ljudi pa, ki danes ponujajo katoličanom roko, preveva materializem, brezboštvo. V takih razmerah je sodelovanje nemogoče. Kristiani hčajo pomagati delavstvu, da doseže svoje pravice in hčajo po svojem nauku pripravljati pot za spravo med narodi. Ce roka, ponujana od komunistov, pomeni, da bi komunisti radi boljše spoznali krščanske brate in njihovo vero, potem jim Cerkev pač ne bo stavila ovir na poti do tega spoznanja. Potem bodo tudi komunisti morali ugotoviti in priznati, da more Cerkev bistveno pomagati k sreči vsega posameznika. Toda zmota komunizmom je od Cerkev obsojena in tako tudi ostane. Sodelovanje s komunizmom za katoličane ne prihaja v poštev.

Socialnost katoliške Cerkve

Naše stoletje je socialno, pa morda prav takoliko tudi nesocialno. Socialno je zato, ker še sedaj mnogo govori in piše o socialnih vprašanjih, pa tudi dela na socialnem polju, da bi

je bil že čas razprav blizu, se je poslužila zadnjega uspešnega sredstva in možička polilla z vodo.

Hlebec je nekaj časa breal v postelji in se paflil kakor lutka na vrvici. Naposled se je razlučen pognal iz postelje in hotel svojo ženo pretepti. Pelagoma se je umiril in ko mu je povedalo, da je skrajni čas, da zgine v službo, je postal mnogoma ves voljan in dober, izplil je kavo stojinje in se poparil, pa ni nič čutil ter je kar stekel v pisarno.

Sodnik je spet zasiševal Vrbo. Isti preiskovalni sodnik ga je mreviral kakor pri prvem zasišjanju in ciganu je bilo, da se trpinčenje, ki se je nekaj časa prekinilo, kar nadaljuje iz preteklosti v nedogled. Spretni sodnik je prečital dianca, da ali oni zapisnik in ga lovil.

Vrba je nenadoma spoznal, kako ga je polomil, ker je govoril nekaj preveč mesto premašio. Zdaj je nenadoma utibil in ni hotel izpovedati nihče.

»Pa moči, mrha! Se boš že naveličal!« je momljal ječar, ko ga je spet zaprl v celico.

Vrba je pričel z gladovno stavko.

Stari ječar se je rožal:

»Gospod cigan, ste postali moderni, kajne? Ne bo nič tiček moj! Tvoje vtrirenje ti bo malo hasililo! Sicer bi moral takoj zadevo javiti sodniku, pa čemur naj mu delam še te skribi, naj osačenoje kar na mojih v tvojih ramah, kajne! Kadar boš dovolil lačen, boš rad jedel, samo če boš sploh še kaj dobil! Ne misli, da bo zato svet na glavo skočil, če ti ne ješ! Morda si ne dozidljšaš, da ti bo takale neumna stavka odprla vrata tvoje ječel! Kdor noče jesti, naj kar pogineš!«

Vrba se ni menil za njegove besede. Tako je potekel prvi dan. Ko tudi drugi dan ni hotel jesti, ga je ječar spet dražil:

»Pa je vedno rivec kuhamo? No, ta je pa poštno trdi! Cakaj, bo kmalu boljet! Še sam ne boš prosil, naj ti kaj prinesem.«

čimborj ublažili družbeno revščino. Na drugi strani pa je naše stoletje nesocialno, brez pravice, ljubezni in usmiljenja. Ta nesocialnost se učitno pojavlja v množici brezposebnih delavcev, brezdomcev in beračev, s katerimi se brezrčno igra nenasitni kapitalist.

Zakaj je današnji socialni pokret, ki obljublja zlate gradove, tako protiversko in proticerkveno usmerjen? Gotovo ima tu svoje prste vmes človek, ki mu je uspel posejeti ljudko med pšenico. Vendar to ni vse, zakaj velik vzrok je tudi nevednost gotovih ljudi, ki Cerkev krivično obtožujejo, da ščiti koristi nekaj tisočih »viših«. Tako je nastala v mnogih dušah izkrivljena slika o Cerkvi kot neprijateljici ponižanih in tlačenih.

Kristus je glava Cerkve. Ali ne govori ravno Božič, ta veliki praznik rojstva in srečanja betlehemskega jaslice, jasno in glasno o globokem socialnem duhu krščanstva in o ljubezni do najnižjih, do zadnjih?

Pa boste rekli: Je že res, Kristus je bil socialen, bil je odločno na strani revežev. Kaj pa Cerkev?

Kdor tako misli in govorji, se ne zaveda, kaj je Cerkev. Ne ve, da je Cerkev skrivnostno telo Kristusovo, da je Ona ta Kristus. In ali more Cerkev, ta živi Kristus na zemlji, drugače čutiti misli in delovati, kakor je čutil, misil in delal Kristus?

Ne glejmo na posamezne vernike, niti ne na nekatere posvecene služabnike Cerkve, ampak premišljujmo velikansko socialno delo Cerkve v celoti in skozi vsa stoletja. Ta katoliška Cerkev, gledana od začetka do danes, je s svojim čudežnim socialnim delom že več kot enkrat prenovila oblitje zemelje. Kdor bi mogel našteti socialna dela, ustanove in organizacije, ki jih Cerkev tekom stoletij z ogromnimi žrtvami ustanovila in uspešno vodila? O tem so napisane debele knjige. Dokaz socialnega duha v Cerkvi, so tudi znamenite pa-

peške okrožnice, ki se jim čudijo celo drugoverci in komunisti, čeprav tega ne priznajo javno.

In končno: Če bi Cerkev ne napravila na socialnem polju nič drugega, kakor da je vdihnila milijonom duš misel o veličini človeške osebnosti in o dostojanstvu ročnega dela, bi Jo morali smatrati za največjo preporoditeljico življenja na tem svetu.

DROBTINE

Odkod so imena. Pred davnimi stoletji paš predniki niso imeli priimkov, kakor jih imamo danes. Vsakdo je dobil pri krstu ime po kaki osebi iz svetega pisma, po katerem se je razlikoval od svojih sesedov. Očetovo ime je pri Slovancih prešlo na sina, Petrov sin je bil Petrovič, a Pavlov Pavlovič. Takih imen pa seve ni bilo posebno veliko, in ker so se soimenjaki bolj in bolj množili, je bila testo prava zmuda v veliki rodbinski zadrugi. Zaradi razlikovanja so morali dajati posameznim uredom neuradno ime, kako njegovo posebnost, lastnost, telesno napako itd. Tako smo dobili Ljubiča, Dragarje, Grbe, Petače, Trebušnike itd. Najprirodnejše je bilo označiti posameznika po kraju, v katerem je živel. Tu imajo

izvor nazivi Potočnikov, Kekarjev, Gorjanov, Poljanec, Travnikov. Tem sorodni so Pšeničniki, Koritački, Logarji, Oreharji, Smrekarji, Brežniki. Z rastom kulturo smo dobili Igliče, Smolarje, Kolarje, Kopitarje, Zlatarje. Ljubezen do divjačine in domačih živali so imeli predniki Medvedov, Volkov, Lisjakov, Slaveev, Kodrov, Mačkov, Petelinov. Ta imena so sčasoma postala trajen predtek ali priimek posameznika, ne da bi še kdaj vpraševal po njihovem izvoru ali pomenu. Kakor pri nas, je bilo tudi drugod in eno samo ime je pri nekaterih narodih veljalo za ponavljanje in sramotno. Angleški kralj Henrik I. je baja hotel oženiti svojega nezakonskega sina z neko odlično pleminjko. Ta pa je ženina odklonila zgozl zato, ker je imel eno samo ime. Pa si je duhoviti kralj hitro pomagal in dal svojemu sinu priimek Fitzroy, kar pomeni »kratjev sin« in nevestina trma je bila premagana.

Koliko je vode na zemlji? Množine vode na zemlji ni lahko izračunati, saj je na primer morasko dno mnogolično in še prav malo raziskano, dolje je treba pristeti še vso vodo v jezerih, rekah, potokih, v održajih itd. Mnogi raziskovalci so že mučili svoje glave in temi računi. Krummel zeni vso to vodo na 1.330.000.000 kub. kilometrov. Halbfass pa na 1.304.068 550 kubičnih kilometrov. Razlika v obeh številkah izvira od tega, da je pač težko izračunati zlasti keličino morske vode. Na mnogih mestih so morje sicer že izmerili, toda veliki deli so nam še popolnoma neznani. Velikanske so tudi težave s preračunljivijo vode ob obeh tečajih. Vsa ostala voda, ki se nahaja izven oceanov, pa se lahko skrije. Morsko vodo cenijo na 1.300.000.000 kubičnih kilometrov. Še zelo dosti je je potem v tečajnem ledu. Zelo dosti vode je kemično vezane v kameninah in v zemeljskem jedru, a koliko je te vode, tega ne more nikdo vedeti. Gotovo pa gre za ogromne količine. To dokazujejo neštetevni izviri in naravni vodometi, ki se dvigajo iz zemeljske notranjosti.

Kaže. Nad dve sto strupenih kažjih plemen je, ki kotijo žive mladiče. In če nam kdo pripoveduje o kažah, ki so debele ko deblo, mu kar verjemo; v Južni Ameriki namreč so še velikanski, nepreiskani pragozdovi, pa morebiti takšne kaže režive tam. Pri nas pa so strupeni modrasti in gadje, ki so črni, rdečkasti, svetlo- in temnorjavji, pa tudi sivi. V Alpah so našli celo belega gada, ki pa je zelo redek. Rdečkasti so najbolj nevarni. Prava domovina strupenih kaž

Slouvenski dom

JE NAS CENENI POPOLDNEVNIK, KI GA SVOJIM CITATELJEM TOPLO PRIPOROČAMO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE MENECHO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAROCITI »SLOVENCA« JE »SLOVENSKI DOM« POPOLNO NADOMENILO. PISITE NA DOPISNICI UPRAVI: »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POSLJE NEKAJ STEVILK LISTA NA OGLED.

»Ti, stara, ali si že kaj opazila?«

Zena, ki je prav tedaj mejila kruh, ki ga je vedno delala sama se je globoko nad testo sklonjena, takoj vzravnala. Temnomodre žametaste oči so ji prijazno zasijale, ko je njen ozki gladki obraz, s katerim je dobro skrivala svoje petdeseto leto, nekoliko trznil in je hlastono vprašala:

»Ali je spet Filip kaj zagrešil? Ta otrok me bo spravil v semijo? Kaj se jo vendar zgodilo?«

»Ne razburjam se tako hitro!«

Spet se je sklonila nad testo in ga jela gnosti, medtem ko je mož trenutek molčal in potem počasi dejal:

»Ta naš teleban se vrta okoli Vere. Lepotica je. Odkar je v naši hiši se je res zelo popravila in močno je, da jo kar občudujem. Kako ji gre vsako delo od roki Toda, saj več beraška je in kaj hočeš s takoj žensko? Mi potrebujem denarja. Lesna trgovina je vedno v nevarnosti. Tudi meni se lahko pripeti, da pridev na boben, čeprav sem danes trden kot malo kdo!«

Franca je obstala, trenutno odprla usta, da se jo pokazali veliki bell zobje, jih trdo zapri takor bi nekaj pregrizila in odvrnila:

»Nisem vedela!«

»No, morda misli fant tako ... tako, na kakšno igračkanje!«

Tedaj je žena skočila, se vzravnala in stala pred njim kot vojak na straži, dvignila kazalec in že se je vsula na moža plopa:

»No, več kaj preljubi, take besede bi si že lahko prihranil, saj si dovolj star in nienda tudi že enkrat pameten! S poštenim dekletonem se ta naš postopoma ne bo igral! Da bi vsaj bolj delal! A tako samo lenari in mu gredo le neumnosti po glavi! Ce bi se pehal za kruh kot se morava midval in pa osa, Vera? Misliš, da bi ga marala takegale pretegnou? Ha, kakov se motil! Meni se zdi, da je specična iz boljšega testa kot ta naš vagabund, če tudi to inel denar, ki ga je zasluzil pač njegov oče, a ne sam! Seveda tudi fant ne misli resno! Poznam ga ker sem njegova mati.

Nerada pustim Vero, takega dekleta! Vendar ne bo za enkrat drugače mogoče. Plačaj ji kar za tri mesece! Mati se je bo sicer prestrašila, no, pa bo že štot Bolje, da se vraje prezgodaj poštena hčer kot prekasno izpridenka! Naš pojde kinalu za leto dni v Italijo, da se priuči jezik in se seznaní z lesno trgovino v inozemstvu. Tedaj se dekli lahko vrne c.

»Prav, prav, pa dobroč je pritrdil mož in se zazre v mladenko, ki je vstopila s škafom vode na glavi.«

»Vidiš ga deda, kako to zijaš v Vereti se je zadrila Franca, ki je bila dobra ženica, le preveč ljubosumna, čeprav je bil njen ded grd ko strašilo v prosu in pošten kot zlato.«

Vera je postavila škaf na klop in se gospodinji prijazno nasmehnila.

Franca ji je ukazala, naj za trenutek sede:

»Vera, naš Filip menda nekaj sitna okoli tebec?«

»E, gošpa, marsikaj se mora v življenju potreti, mi je dejala moja mati, a poštenje je treba braniti! Ko sem pravkar nesla vodo, je bil gospod Filip precej siten. Postavila sem škaf na tla in ga zgrabil ter mu pomohila glavo v vodo, da se je spamatovati.«

Gospodinjava se je habljala, a Mešiček se je zresnil:

»Da si upaš kaj takega storiti bodočemu gospodarju in lesnemu industrialcu!«

»Predrzen je bil! Ce pa je števna, naj da mir!« Tedaj so se odprla vrata in Filip je vstopil. Bil je preoblečen in lepo počesan. Sibki in majhni mladenci kozastega obraza je soražno pogledal Vera in zahreščal:

»Ta deklinja morn iz biše!«

»O, ne bojte se, rada grem, čeprav mi ni hudega!« se je takoj oglašila Vera.

»Pravkar avs se tudi midva s obetom o tem pomemkovala,« je pripomnila Franca in hitela krog sina:

pa je orient. A je že takoj: česar se ljudje boje, to so od nekdaj tudi čitali. Tako se je tudi domačija vseh rodov že od začetka človeške zgodovine bavila s kačami. Babilonci so kačo smatrali za — poklenčko; starim Grkom in Rimljani so bila prispodoba plodnosti, starim Egipčanom pa modrosti. V Indiji in Južni Ameriki se danes še vedno kačje zaklinjajo. Te, ki kače krotte ter jih ukrožene oviljajo okoli svojega vrata in glave, ali pa jih naučijo celo plesati, občudjujejo gledalci prav tako ko kače same. Za svoje ceremonije uporabljajo Indijci načarke, ki jih nosijo z seboj v košarah. Toda tega, da kače tudi zaplešejo, ne dosegajo z muziko, le s kolebajočimi gibimi, ki jih izvajajo fakirji s piščalkami. Kače imajo zelo razvit tip in vonj, alii pa ne. Tistega, ki ve za fakirske skrivnosti, kačji teater ne bo genil prav nič, ker ve, da so ji prej odalomili strupen zob. Šrečujemo tudi fakirje, ki svoje čarovnije uganjajo s kačami, ki imajo že strupene zobe. Ti pa so se dali opikati od mladih kač, dokler se njihovo telo ni navadilo strupa. In te kačkoga kroglica prej ali slej pišči stara kača, ga napade samo visoka vročica, ki pa jo kmalu preholi. So pa tudi taki, ki naredijo kačo neškodljivo samo za čas predstave. Dajo ji grizati tobak, ali pa jo namežejo s tobakčnim sekrom, nakar je kača za nekaj časa omamljena. Omamljeno kačo pa krotilec teče tako dolgo, dokler uboga žival ne pride do košare ter začne plesati na glas piščalko.

Mesteca na vodnik letalih. Prav ljubko, naravnost romantične je bilo malo kanadsko mestec ob jezeru Ovt. Na, pa so ga pred nedavno do tali podeli, ali bolje povedano, kar prenesli drugam, karor da bi bil iz samih šotorov. Ti nesrečni geologi so lepege dane začeli javnost preprivečati, da je škoda, če stoji mesto na tem kraju, kerjti v teh tleh leži vse polno zlatih arau. In zato so se res kaz hitro odločili mesteca prenesti drugam. Toda, kako naj ga pretešej, ker v bližini ni nobenih boljših cest, železnice pa še manj. Zato so se morali odločiti za kakšno drugo prometno sredstvo. Izbrali so si kar vodna letala. Vse opravo, ljudi in živali so začeli prevažati z vodnimi letali v novo naselbino. Mesteca na vse zadajo rudi ni bilo takoj majhno, saj je v njem živilo 750 družin. Vsa selitev pa je trajala le enajst dni.

Boljša Številka Iustriranega družinskega meseca »Zike« je izšla. Poleg zanimivih priznanj, ki jih pošiljajo ljubitelji ržne žitne kave Zike in poleg člankov, ki opozarjajo na izvrstno kakovost Žikinega specjalnega zdroba za dojenčke in boljške imena »Zika« še naslednjo vsebino: Joža Lovrenčič, Božidna pot; Anton Ingolič, Splavarji; Nace Cvirk, Sveta noc v gorah; Rafael Bačar, Medvedje v ameriških nacionalnih parkih; Janko Kač, Božje življe; Viktor Pirnat, Tam v Bosni zlati... Sledi »Zdravilaška posvetovalnika za bolno dečko« (Primerjaj dr. Dragas) in »Gospodinski kotiček«, ki prinaša obilo novitetov za naše gospodinje. Revija »Zika« druži vse ljubitelje pravovrtnih Žikinih hranih; dobiva jo vsak interesent, ki se prijaví na naslov: Pražarna Žika, Ljubljana-Vič.

Budimpešta, slikevito glavno mesto ogrske, dežele nas vabi. Posebno svečanega sprejema bo delčen naš bogato okrašeni poseben vlak. Pripravite se takoj k našemu skupnemu potovanju, ki ga priredimo od 25. do 30. maja 1938. Cena nizka. Plačilo v obrokih. Pojasnila brezplačno daje Tujsko-prometni odsek Kluba Esperantistov, Ljubljana, Dvoržakova ul. 8.

ZA DOBRO VOLJO

Štibernik je šel na obisk k svojemu staremu prijatelju Doberniku. Ker je vedel, da se bo pri njem dolgo zamudil, je vzel z seboj svetliko in sicer kar ono, ki jo ima sicer za hlev. Ker je Dobernik skuhal prav okusno silovko, sta jo tako dolgo pokušala, da je bilo že davno že polnoč, ko se je Štibernik vrnil proti domu. Popoldne je Luka posal za njim listek, na katerega je napisal tole: »Davi sem našel na mojem oknu tvojo svetliko, pošilji ponjo, meni pa vrni kajbico s kanarčkom, ki ci mi jo odnesel namesto svetlike.«

Vojaki so bili na manevrih in ko so prenočevali v neki vasi, je eden izmed vojakov padel in skedenja ter se znatno poškodoval. Računski podčastnik ga je zastisal, da napravi zapisnik.

»Kako visoko pa ste padli?«

»Osem metrov, gospod računski, ampak ne visoko, le globoko.«

Težka zimska brana

in premalo gibanja sta v zimskem času vzroki slabih prebave želodca, čestih ometov, zapreti in norednega žrevesnega delovanja. Stare bolesti se vsled mrza zopet izrazite pojavitajo:

splošno in prehitro debeljenje,
hemoroidi in zaprije,
metnje v želodcu,
žrevesna obolenja,
glavobol, nespočest,
zapetost telesa,
ometeja in zastrupljenje.

Posebno zrelje in starejše osebe so tem nadlogam podvržene.

PLANINKA ČAJ

čisti ter tako deluje blagodejno na vso telo in na Vaše splošno zdravstveno stanje.

Zahajavajte v apoiekah izrecno le »Planinkac čai«-Bahovec, ki se ne prodaja odprt, temveč le v zaprtih in plombiranih zavitkih z napisom proizvajalca:

APOTEKA MR. BAHOVEC, Ljubljana,
Kongresni trg 12. S. br. 2956/35

RADIO LJUBLJANA

od 30. decembra 1937 do 7. januarja 1938

Vsek dan: 12 Plošča, 12.45 Vreme, poročila, 18 Cas, spored, obvestila, 13.15 Plošča, 14 Vreme, bož. 19 in 22 Cas vreme, poročila, spored, obvestila

Cetrtek, 30. dec.: 18 Radijski orkester — 18.40 Slovensčina za Slovence — 19.30 Nac. ura — 19.50 Zabavni kotiček — 20 Veter lahke glasbe — 22.15 Radijski orkester. — Petek, 31. dec.: 18 Zvonecje — 18.05 Radijski šramel — 18.25 Prenos iz franc. cerkve — 18.35 Radijski šramel — 19.30 Nac. ura — 19.50 Plošča — 20 »Mili gosi«, vesela igrica — 20.45 Kmečki trio — 20.30 Silvestrovanje. — Sobota, 1. jan.: 8.40 Versti govor (škol dr. Rožman) — 9 Cas, spored — 9.05 Kvartet pozavn — 9.30 Plošča — 10 Prenos cerkvene glasbe — 11 Otroška ura — 11.30 Koncert — 16 Nastop litijkih fantov — 17.40 Harmonikarji — 18 Adamčevi fantje igrajo — 19.30 Nac. ura — 20 Zunanj poletnika — 20.30 Prvi večer muz. komedijantov — 22.15 Radijski orkester. — Nedelja, 2. jan.: 8 Vesel pozdrav — 9 Cas, poročila, spored — 9.15 Prenos cerkvene glasbe — 9.45 Versti predavanje — 10 Koncert — 11 Otroška ura — 11.30 Koncert — 16 Koncert pevskega krožka Vič — 17 Kmetijetska ura — 17.30 Plošča — 18 Plošča — 19.30 Nac. ura — 19.50 Slovenska ura — 20.30 Koncert — 22.30 Zvončanje in božične pesni na ploščah. — Ponedeljek, 3. jan.: 18 Zdravstvena ura — 18.20 Plošča — 18.40 Kulturni sponzori Gorenjske — 19.30 Nac. ura — 19.50 Zanimivosti — 20 Koncert Radijskega orkestra — 20.50 Plošča — 21 Mozartova komorna glasba — 22.15 Prenos iz restavracije »Emona«. — Torek, 4. jan.: 11 Sloška ura — 18 Kvartet pihal — 18.40 Krščanetvo in nacionalizem — 19.30 Nac. ura — 19.50 Zabavni zvočni jednik — 20 Plošča — 20.20 »Carovnica«, komedija — 22.15 Rad. ork. — Sreda, 5. jan.: 18 Mladinska ura — 18.20 K tretemu božičnemu včet. — 18.40 Načrtno gospodarstvo današnje Nenčije — 19.30 Nac. ura — 19.50 Zvončanje — 20 Prenos iz opernega gledališča v Ljubljani.

V vsako hišo »Domoljub«!

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, skozi kupujejo kmetiške potrebušine ali prodajajo svoje pridelke ali isčelo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Pristojbine za male oglase se plačuje naprej.

Natečaj, pozor!

Vse vrste obode, lesena in živilna rešetna dina, nedosegljivo lepo in trpežno obšita žimnata dina, pajteljne in dr. praporota tvrdka Stefan Lovšin, Sajevec št. 12 p. Ribnica.

Sveti kipe vseh velikosti po najnižjih cenah. Jaslice že od Din 2 — naprej. Trgovalci znašen popust. Franc Konjedič, keramik, posta Stražišče pri Kranju.

Ranljige slovenske predvojne časopise, starinske molitvenike kupim. — Ponudbe na upravo Domoljuba pod Št. Žbirko št. 20.049.

Ponosstvo v temeniki doini, obstoječe iz njiv, travnikov in gozdova ugodno na prodat. Pri hiši je 4 m visok bet-niran slap z vodnimi pravami, prizpravljen tudi za turbino. Poizve se pri Duša Josip. Čagotovo štev. 5, St. Vid pri Stični.

Slečinja za vsa kmetiška dela sprejem. Zg. Šiška 39

Trgovina
MIRKO MEDVEŠEK
Žužemberk

Zeli srečno in veselo novo leto vsem svojim odjemalcem!

Srečno novo leto želi
GOJKO VIDOVIC, kovač
Litija

Srečno novo leto želi cenj. odjemalcem

JOSKO BERANIC
trgovina LITIJA

Vsičkim vsem svojim cenjenim odjemalcem
srečno in veselo novo leto
GAZVODA JOZE, splošno mizarstvo
Gospa vas = Novo mesto
Praporoda se na nadaljnja narodila

Svojim cenjenim odjemalcem in prijateljem
srečno in veselo novo leto

MEDIĆ-ZANKL, lastnik Fraijo Medić
tovarne olja, lakov in barv
Ljubljana — Medvode — Domžale — Maribor

SOTLAR ANTON

RADEČE pri Zidanem mostu

Zeli vsem ce j odjemalcem srečno in
blagoslovljeno novo leto

»Domoljube« stane 50 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din
za reklamacije pa uprava slobomoljuba. — Izdajatelji Dr. Gregorij Petelin — Cenik brezplačno.

15

Semensko deteljo

prodam kg à Din 12-. Skrjanec Jancic — Maša Staravas 6, Grosuplje.

Užitek za vsa kmetiška dela sprejem. Florjančič, Dravljane.

Gospeli prodam ali zamenjam za vota ali telico do dve leti staro. Poizve se v gostilni pri Benku, Križe, Gorenjsko.

Hlapca za vsa kmetiška dela sprejem. Cerin, Savlje 16, posta Ježica.

Bika simendolca 15 mesecov starega in late za kozolec prodam. Kupim repo in peso. Rakovec, Notranje Gorice, Brezovica.

Lepo in poceni! se oblecete že naročite obliko, suknjo ali površnik pri Bobnar Anton, Godešič, Škofja Loka.

Armetki fant se želi seznamiti v svrhu ženitve s kmetičkim dekletem do 35 let. — Ponudbe na upravo Domoljuba pod Št. Krojač št. 20.079

Tibega družabnika

Isče konces. zidarški mojster. V poštov pride polir ali zidari, ki ima v svojem kraju dobro pozicijo za zidarsko obrt. — Ponudbe na upravo Domoljuba pod Št. Ugodno štev. 20.483.

Vajenca za mizarški obrt sprejem. Hrana in stanovanje v hiši. — Alojzij Moljč, mizar, Gornji Logatec et. 15.

Elektromotor

še malo rabljen po ugodni ceni prodam. Anton Pogorelc, Struge na Dolenjskem.

Prodam ali zamenjam za kravo, siamorecino in konja. — Franc Vidic, Bled 60.

Škobelnik (Bobelarichtmaschine)

že rabljen, v dobrem stanju z vdelanim motorjem ali tud: brez kupim. — Ponudbe na upravo Domoljuba pod Št. Strojev št. 19.788.

Hlapca za vsa kmetiška dela sprejem. takoj. Vrhovec Alojz, Sujica 5.p. Dobrova pri Ljubljani.

Snemalno brizgalno

ročno, širikolno v dobrem stanju, radi na bave inzorne, proda Gasilska četa v Sostrem pri Ljubljani.

Lepa krvava simandolka, prav dobra mlekarica s teletom naprodaj. Vrtačnik, Vič 175 pri Ljublj.

1668 SE

resno kuharišče co srednjih let z dobrimi izpirci, lahko tudi vdova brez otrok, ki je perfektna v kuhinji ter zna samostojno voditi večje gospodinjstvo. Ponudbe na upravo Domoljuba pod Št. Velepospolstvo pri Celju št. 20.135

Skrbi za čavilje

se iznenabite, če jih pri meni naročite. Jernej Jeraj, Zapoga Štev. 10, Smlednik.

Rostenje les in drva

za kurjavo kupujem skozi vse leto. Drago Hadi, Novo mesto.

Deklo vajeno vseh poljskih del in molke krav sprejem na kmetijo. — Bitenc Jernej, Sostro p. Dobrunje.

SREĆNO NOVO LETO 1928

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem IVAN A. GROŠEK, trgovina z meš. blagom, Trebnje

Vsem svojim cenj. naročnikom in odjemalcem želi srečno novo leto

Franc Peterlin, kraljevstvo, Trebelino.

Sr. pismo v tisoč jezikih. V londonskem arhivu svetopisemske družbe so pred nedavnim dobili izredno novost. Med svoje neštete knjige v najrazličnejših jezikih so uvrstili tudi Evangelij sv. Janeza v sakatskem jeziku. Ta jezik govori neko pleme, ki živi v belgijskem Kongu, v bližini zemeljskega ravnika. Teh ljudi je danes že okoli 70.000. S to novo pridobitvijo je v tem angleškem arhivu Sv. pismo ravno v tisoč jezikih. Omenjena svetopisemska družba je bila ustanovljena 1. 1804. V začetku so imeli tam v arhivu Sv. pismo napisano v 72 različnih jezikih. V 133 letih svojega obstoja je ta družba sama izdala Sv. pismo v nadaljnih 713 različnih prevodih, od drugih družb pa si je nabavila Sv. pismo še v 215 jezikih. Tako je moglo priti letos do svojevrstne jubilejne izdaje Sv. pisma v Sakata jeziku.

Brzopartilnik „GAMA“

domaći proizvod, izdelek isti kot inozemski in nad polovicocenejše izdeleja

Ciril Podržaj, IQ pri Ljubljani

10 letno jamstvo. Ceniki brezplačno.

BREZPLACEN POUK V IGRANJU!

Klavirske harmonike od Din 480-

Zahtevanje brezplačnega kataloga!

MEINEL & HEROLD, Maribor št. 107

300 let star morski volk. Iz Hamburga poročajo, da so ribiči blizu Cuxhaven ujeli velikega morskega volka, ki je bil dolg 7.75 m. Tehtal je 50 centov. Morski volk je blizu Shetlandskih otokov začel v ribiške mreže ter so ga potem komaj privleki na suho. Zdaj so ga javno razstavili. Strokovnjaki sodijo, da je ta morska zverina najmanj 300 let stara. Zadnjikrat so pri Cuxhavenu ujeli tako veliko ribo leta 1929. Tieli morski volv pa je bil dolg celo 9.50 m ter je tehtal 118 centov. Tista volva še sedaj hranijo v mornariškem muzeju.

Veliko izbiro usnja

dobite v novo odprt trgovini pri

Merhar-ju - Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 22.

Velika drevesnica. V Clearfieldu, Pa. v Ameriki ima neka družba na 150 akrib ogromno drevesnico, na kateri vzgoji vsako leto do 4 milijone mladih dreves. V teku zadnjih 20 let se je iz te drevesnice razposlalo že okrog 100 milijonov dreves za pogozdovanje.

Brinje in fige

prvovrstno blago

dobite pri tvrdki

FRAN POGACNIK d. z o. z., LJUBLJANA
Tyršova (Dunajska) c. 33. Javna skladischa (Balcani)

Najnovejši način vojskovanja je zračna blokada. Preizkusili so ga Anglezi. Ko se je uprljeno arabsko pleme, so poslali nanj več desetin letal. Letala so letela tako nizko, da ni bilo potrebno metati bomb, ker se je vsakdo izmed prebitcev bal, da ga zrakoplovi ne podverejo na tla ali pa da ga ne zadenejo številne krogle iz letalskih strojnic. Sedem dni so krožila letala nad arabskim selom, ki je bilo med tem docela odrezano od sveta. Končno so se Arabci, da se rešijo strašne smrti, ki jim je pretila iz zraka ter jim onemogočala vsak korak, udali na milost in nemilost napadalcem.

Hranilne knjizice vse, tudi podeželska, 3% obveznice za likvid. kmetiških dogovorov, vrednostne papirje stalno kupujem po najvišji ceni in proti takojšnjemu izplačilu.

AL. PLANINŠEK — Ljubljana

trgovska agentura bančnik poslov

Beethovenova ul. 14/I - Telefon 35-10

Kralj kanonov. Gustav Krupp je praznoval 125 letnico svojih tovarn. Pred stoletjem je bila tovarna še v skromnem začetku. Izprva je izdelovala angleško jeklo, pozneje tudi jeklene izdelke. Kmalu je podjetje začelo cveteti in tik pred svedovno vojno je doseglo ogromen obseg. Samo v domači tovarni je danes zaposlenih več desetisoč devetcev, podjetje ima skoraj po vsem svetu velikanske podružnice. Nevarnost je obstajala zanj, ko je leta 1919 Nemčija prevzela obveznost, da ne bo več izdelovala vojnega materiala. To krizo je podjetje srečno prebrodilo in danes opet, kot nekoč, izdeluje kanone in druge reči v blagorločevstvu.

Brinje

novo oddaja po ugodni ceni

Ivan Jelatin, Ljubljana, Emonška cesta 8.

»Domoljube« stane 50 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din
za reklamacije pa uprava slobomoljuba. — Izdajatelji Dr. Gregorij Petelin — Cenik brezplačno.

